

Ročník 1991

Sbírka zákonů

ČESKÉ A SLOVENSKÉ FEDERATIVNÍ REPUBLIKY

ČESKÉ REPUBLIKY / SLOVENSKÉ REPUBLIKY

Částka 64

Rozeslána dne 27. srpna 1991

Cena Kčs 9,50

OBSAH:

333. Zákon o Federálním policejním sboru a Sboru hradní policie
334. Zákon o služebním poměru policistů zařazených ve Federálním policejním sboru a Sboru hradní policie
-

333

ZÁKON

ze dne 10. července 1991

o Federálním policejním sboru a Sboru hradní policie

Federální shromáždění České a Slovenské Federativní Republiky se usneslo na tomto zákoně:

§ 1

Úvodní ustanovení

(1) Zřizují se Federální policejní sbor a Sbor hradní policie (dále jen „policejní sbory“).

(2) Policejní sbory jsou ozbrojené bezpečnostní sbory České a Slovenské Federativní Republiky, které plní úkoly ve věcech vnitřního pořádku a bezpečnosti v rozsahu vymezeném tímto zákonem nebo jinými zákony na celém území České a Slovenské Federativní Republiky.

(3) Policejní sbory jsou nezávislé na politických stranách a politických hnutích a ve své činnosti se řídí ústavními zákony, zákony a ostatními obecně závaznými právními předpisy.

(4) Policejní sbory při plnění svých úkolů spolupracují; rovněž spolupracují s Policií České republiky a Policejním sborem Slovenské republiky a Federální bezpečnostní informační službou.

HLAVA PRVNÍ

ÚKOLY, ŘÍZENÍ A ORGANIZACE
FEDERÁLNÍHO POLICEJNÍHO SBORU

§ 2

Úkoly Federálního policejního sboru

(1) Federální policejní sbor plní tyto úkoly:

- a) vede boj proti terorismu,
- b) zajišťuje ochranu státních hranic ve vymezeném rozsahu,
- c) odhaluje trestnou činnost organizovanou ve spojení s cizinou a organizovanou trestnou činnost

- související s nedovolenou výrobou, držením a rozšiřováním drog, s pašováním a s falšováním a pozměňováním peněz, známek a cenných papírů,
- d) zajišťuje ochranu ústavních činitelů České a Slovenské Federativní Republiky a bezpečnost chráněných osob, kterým je při jejich pobytu na území České a Slovenské Federativní Republiky poskytována osobní ochrana podle mezinárodních dohod,
- e) zajišťuje ochranu zastupitelských úřadů a ochranu objektů zvláštního významu,
- f) koná vyšetřování o trestných činech proti bezpečnosti státu,
- g) projednává přestupky podle zvláštního zákona,¹⁾
- h) vede celostátní evidence a statistiky potřebné k plnění svých úkolů,
- ch) vykonává speciální expertizní činnost, pokud ji není možno zabezpečit v rámci republik,
- k) spolupracuje s mezinárodní organizací Interpol a dalšími mezinárodními organizacemi za účasti orgánů republik,
- l) vyhláší celostátní pátrání.

(2) Federální policejní sbor plní též úkoly státní správy, pokud tak stanoví zvláštní zákon.²⁾

(3) Úkoly služby rychlého nasazení jsou upraveny v § 58 tohoto zákona.

§ 3

Řízení a organizace Federálního policejního sboru

(1) Federální policejní sbor je podřízen ministru vnitra České a Slovenské Federativní Republiky (dále jen „ministr vnitra“).

(2) V čele Federálního policejního sboru je ředitel Federálního policejního sboru (dále jen „ředitel“).

¹⁾ Např. zákon ČNR č. 200/1990 Sb., o přestupcích, zákon SNR č. 372/1990 Sb., o přestupcích, ve znění zákona SNR č. 524/1990 Sb., zákon č. 216/1991 Sb., o cestovních dokladech a cestování do zahraničí.

²⁾ Např. zákon č. 68/1965 Sb., o pobytu cizinců na území Československé socialistické republiky, zákon č. 498/1990 Sb., o uprchlících, zákon č. 216/1991 Sb.

(3) Ředitele jmenuje a odvolává ministr vnitra, je-li muž je ředitel z výkonu své funkce odpovědný.

(4) Ve Federálním policejním sboru působí zejména služba kriminální policie, ochranná služba, služba ochrany objektů zvláštního významu, služba rychlého nasazení, služba cizinecké a pohraniční policie, pátrací služba, letecká služba a služba vyšetřování.

(5) Služba vyšetřování Federálního policejního sboru je organizačně samostatnou součástí Federálního policejního sboru a je podřízena ministru vnitra.

(6) Organizaci Federálního policejního sboru, zejména řízení útvarů a služeb a součinnost mezi nimi, stanoví ministr vnitra.

§ 4

Vyšetřovatelé

(1) Vyšetřovatele Federálního policejního sboru (dále jen „vyšetřovatelé“) jmenuje ministr vnitra.

(2) Podmínky jmenování vyšetřovatelů stanoví zvláštní zákon.³⁾

(3) Vyšetřovatelé jsou ve věcech, které vyšetřují,⁴⁾ vázáni pouze ústavními zákony, zákony a ostatními obecně závaznými právními předpisy a v rozsahu stanoveném trestním řádem pokyny prokurátora.

(4) Vyšetřovatelé jsou ve věcech výkonu služby podřízeni řediteli útvaru vyšetřování Federálního policejního sboru.

(5) Vyšetřovatelé jsou ve věcech, které vyšetřují, oprávněni požadovat od služeb Federálního policejního sboru, Policie České republiky a Policejního sboru Slovenské republiky v souladu se zákony a jinými obecně závaznými právními předpisy provedení úkonů nezbytných pro vyšetřování, vyžaduje-li to povaha nebo účel takového úkonu. Služby Federálního policejního sboru jsou povinny těmto požadavkům vyhovět; stejně tak jsou povinny vyhovět požadavkům vyšetřovatelů a útvarů vyšetřování Policie České republiky a Policejního sboru Slovenské republiky.

HLAVA DRUHÁ

ÚKOLY A ORGANIZACE SBORU HRADNÍ POLICIE

§ 5

Úkoly Sboru hradní policie

Sbor hradní policie plní tyto úkoly:

- a) zajišťuje osobní bezpečnost prezidenta České a Slovenské Federativní Republiky,
- b) zajišťuje ochranu objektů, v nichž pobývá prezident České a Slovenské Federativní Republiky.

§ 6

Organizace a řízení Sboru hradní policie

(1) Sbor hradní policie je podřízen náčelníku vojenské složky Kanceláře prezidenta České a Slovenské Federativní Republiky.⁵⁾

(2) V čele Sboru hradní policie je ředitel, kterého jmenuje a odvolává náčelník vojenské složky Kanceláře prezidenta České a Slovenské Federativní Republiky.

(3) Organizaci Sboru hradní policie stanoví náčelník vojenské složky Kanceláře prezidenta České a Slovenské Federativní Republiky.

HLAVA TŘETÍ

POVINNOSTI, OPRÁVNĚNÍ A PROSTŘEDKY POLICISTY

ODDÍL PRVNÍ

POVINNOSTI POLICISTY

Povinnosti při služebních zákrocích, služebních úkonech a ostatní služební činnosti

§ 7

(1) Při provádění služebních zákroků, služebních úkonů, jakož i při ostatní služební činnosti je policista

³⁾ Zákon č. 334/1991 Sb., o služebním poměru policistů zařazených ve Federálním policejním sboru a Sboru hradní policie.

⁴⁾ § 1 písm. a) zákona č. 384/1990 Sb., o vymezení působnosti České a Slovenské Federativní Republiky ve věcech vnitřního pořádku a bezpečnosti.

§ 161 odst. 4 trestního řádu.

⁵⁾ Zákon č. 135/1991 Sb., o Kanceláři prezidenta České a Slovenské Federativní Republiky.

povinen dbát cti, vážnosti a důstojnosti osob i své vlastní a nepřipustit, aby osobám v souvislosti s touto činností vznikla bezdůvodná újma a případný zásah do jejich práv a svobod překročil míru nezbytnou k dosažení účelu sledovaného služebním zákrokem, služebním úkonem nebo jinou služební činností, pokud to okolnosti dovolují.

(2) Policista je povinen při provádění služebního zákroku, služebního úkonu nebo jiné služební činnosti spojené se zásahem do práv nebo svobod osob poučit je, pokud to okolnosti případu dovolují, o jejich právech; v opačném případě je poučí dodatečně.

(3) Má-li být provedena osobní prohlídka (včetně zavazadel) u ženy, má tato právo požádat, aby tuto prohlídku vykonala policistka, pokud nejde o nutný okamžitý zákrok.

§ 8

(1) Policista je povinen ve službě provést v mezích tohoto zákona služební zákrok, služební úkon, popřípadě učinit jiná opatření nezbytná k provedení služebního zákroku nebo služebního úkonu, zejména vyrozumět nejbližší útvar Federálního policejního sboru, Policie České republiky nebo Policejního sboru Slovenské republiky, je-li páčán trestný čin nebo přestupek, anebo je-li důvodné podezření z jejich páčání.

(2) Policista je povinen, pokud to dovoluje jeho zdravotní stav a není pod vlivem léku nebo jiných látek, které by snižovaly jeho schopnost jednat, provést i v době mimo službu služební zákrok v mezích tohoto zákona, popřípadě vyrozumět nejbližší útvar Federálního policejního sboru, Policie České republiky nebo Policejního sboru Slovenské republiky, je-li páčán trestný čin nebo přestupek, kterým je bezprostředně ohrožen život, zdraví nebo majetek.

§ 9

Policista není povinen provést služební zákrok, jestliže

- a) k jeho provedení nebyl odborně vyškolen nebo vycvičen a jestliže povaha služebního zákroku takové odborné vyškolení nebo vycvičení vyžaduje,
- b) tomu brání důležitý zájem služby.

§ 10

(1) Policista není povinen provést služební zákrok při výkonu služby z důvodu důležitého zájmu služby, jestliže provádí nebo zajišťuje

- a) operativní činnost, včetně používání operativních prostředků,
- b) pátrací činnost při bezprostředním pronásledování pachatele trestné činnosti,
- c) služební zákrok pod jednotným velením,
- d) bezpečnost chráněných osob,
- e) leteckou činnost,
- f) šifrovou nebo kurýrní službu, při níž by mohlo dojít k ohrožení včasného předání šifrovaných zpráv nebo k ohrožení přepravovaných věcí,
- g) pyrotechnické práce,
- h) služební zákrok, jehož nedokončení by mělo vážnější důsledky, než neprovedení nového zákroku nezbytného k odstranění bezprostředního ohrožení.

(2) Při plnění úkolů uvedených v odstavci 1 je policista povinen provést služební zákrok nebo jiné opatření nezbytné k odstranění bezprostředního ohrožení, dovolují-li to okolnosti případu, jestliže je ohrožen vyšší zájem než zájem chráněný úkolem, který plní.

(3) Policista je povinen, dovolují-li to okolnosti případu, zabezpečit vyrozumění příslušného útvaru policejního sboru.

§ 11

(1) Policista je při provádění služebního zákroku povinen, pokud to povaha a okolnosti dovolují, použít odpovídající výzvy.

(2) Pokud to povaha služebního zákroku vyžaduje, použije policista před výzvou slov „Jménem zákona!“.

(3) Každý je povinen uposlechnout výzvy zakročujícího policisty.

(4) Kdo neuposlechne výzvy zakročujícího policisty, může být postižen podle zvláštního zákona.⁶⁾

§ 12

(1) Policista je povinen při výkonu své pravomoci prokázat svou příslušnost k policejnímu sboru, pokud to povaha a okolnosti služebního zákroku nebo služebního úkonu dovolují.

(2) Příslušnost k policejnímu sboru prokazuje policista služebním stejnokrojem, který je při výkonu služby označen identifikačním číslem, nebo služebním průkazem nebo odznakem služby kriminální policie nebo ústním prohlášením „policie“.

⁶⁾ Zákon ČNR č. 200/1990 Sb.

Zákon SNR č. 372/1990 Sb., ve znění zákona SNR č. 524/1990 Sb.

(3) Ústním prohlášením „policie“ prokazuje policista svou příslušnost k policejnímu sboru pouze ve výjimečných případech, kdy okolnosti služebního zákroku neumožňují tuto příslušnost prokázat služebním stejnokrojem, služebním průkazem nebo odznakem služby kriminální policie. Služebním stejnokrojem, služebním průkazem nebo odznakem služby kriminální policie se policista prokáže ihned, jakmile to okolnosti služebního zákroku dovolí.

§ 13

Federální ministerstvo vnitra stanoví vyhláškou bližší podrobnosti o prokazování příslušnosti policistů k policejním sborům.

ODDÍL DRUHÝ OPRÁVNĚNÍ POLICISTY

§ 14

Oprávnění požadovat vysvětlení

(1) Policista je oprávněn požadovat potřebná vysvětlení od osoby, která může přispět k objasnění skutečností důležitých pro odhalení trestného činu nebo přestupků a jejich pachatele, jakož i pro vypátrání hledaných nebo pohřešovaných osob a věcí, a v případě potřeby ji vyzvat, aby se v přiměřené lhůtě dostavila na určené místo k sepsání protokolu o podání vysvětlení. Při odhalování závažné trestné činnosti je osoba povinna vyhovět ihned.

(2) Osoba je povinna požadavku nebo výzvě podle odstavce 1 vyhovět.

(3) Vysvětlení může odepřít osoba, která by jím sobě, svému příbuznému v pokolení přímém, sourozenci, osvojiteli, osvojenci, manželu nebo druhu, jakož i jiným osobám v poměru rodinném nebo obdobném, jejichž újmu by právem pocítovala jako újmu vlastní, způsobila nebezpečí trestního stíhání nebo nebezpečí postihu za přestupek.

(4) Vysvětlení nesmí být požadováno od osoby, která by jím porušila státem uloženou nebo uznanou povinnost mlčenlivosti, ledaže by byla této povinnosti příslušným orgánem nebo tím, v jehož zájmu tuto povinnost má, zproštěna.

(5) Policista je povinen osobu předem poučit o možnosti odepřít vysvětlení podle odstavců 3 a 4 a podat základní údaje o předmětu požadovaného vysvětlení.

(6) Kdo se dostaví na výzvu, má nárok na náhradu nutných výdajů a na náhradu ušlého výdělku (dále jen „náhrada“). Náhradu poskytuje policejní sbor.

(7) Nárok na náhradu podle odstavce 6 zaniká, jestliže jej osoba neuplatní do tří dnů ode dne, kdy se na výzvu podle odstavce 1 dostavila; o tom musí být osoba poučena.

(8) Nevyhoví-li osoba bez dostatečné omluvy nebo bez závažných důvodů výzvě podle odstavce 1, může být předvedena na útvar policejního sboru k sepsání protokolu o podání vysvětlení.

(9) Protokol o podání vysvětlení musí být sepsán s osobou ihned po jejím předvedení; po jeho sepsání policista osobu propustí.

(10) O předvedení sepíše policista úřední záznam.

§ 15

Oprávnění požadovat prokázání totožnosti

(1) Prokázání totožnosti znamená prokázání jména a příjmení, data narození a trvalého, popřípadě přechodného pobytu osoby.

(2) Policista je oprávněn vyzvat osobu

- a) přistiženou při spáchání přestupku,
- b) od které je požadováno vysvětlení podle § 14 odst. 1,
- c) která odpovídá popisu hledané nebo pohřešované osoby,
- d) která se bezdůvodně zdržuje v bezprostřední blízkosti chráněných objektů nebo v blízkosti státních hranic,

aby prokázala svou totožnost; osoba je povinna výzvě vyhovět.

(3) Po zjištění totožnosti osoby uvedené v odstavci 2 písm. a) policista dále přestupek vyřídí podle zvláštního zákona¹⁾ a osobu propustí.

(4) Po zjištění totožnosti osoby uvedené v odstavci 2 písm. b) policista osobu po podání vysvětlení podle § 14 odst. 1 propustí.

(5) Po zjištění totožnosti osoby uvedené v odstavci 2 písm. c) nebo d) policista osobu ihned propustí, jestliže se nejedná o osobu hledanou nebo pohřešovanou. V opačném případě osobu hledanou pro důvodné podezření ze spáchání trestného činu neprodleně předá vyšetřovateli nebo vyhledávacímu orgánu a u osoby pohřešované vyrozumí toho, kdo pohřešování této osoby oznámil, popřípadě ji předá příslušnému orgánu nebo zákonnému zástupci.

(6) Odmítne-li osoba uvedená v odstavci 2 prokázat svou totožnost nebo nemůže-li ji prokázat ani po předchozím poskytnutí potřebné součinnosti k prokázání své totožnosti, je policista oprávněn takovouto osobu předvést na útvar policejního sboru k provedení služebních úkonů za účelem zjištění její totožnosti a

řádného objasnění věci. Po zjištění totožnosti postupuje policista přiměřeně podle odstavců 3, 4 a 5.

(7) Nemůže-li policista totožnost osoby předvedené podle odstavce 6 zjistit na základě sdělených údajů ani v evidencích obyvatel a je-li podezření, že předvedená osoba uvádí nepravdivé údaje ke své osobě, je oprávněn vyzvat tuto osobu, aby strpěla provedení nezbytných služebních úkonů, jako je zejména snímání daktyloskopických otisků, pořizování obrazových záznamů, zevní měření těla a zjišťování zvláštních tělesných znamení. Měření těla a zjišťování zvláštních tělesných znamení provádí osoba stejného pohlaví nebo lékař. Osoba je povinna provedení nezbytných služebních úkonů strpět.

(8) Nezjistí-li policista totožnost osoby do 24 hodin od předvedení, je povinen osobu propustit.

(9) O předvedení a provedených služebních úkonech sepíše policista úřední záznam.

§ 16

Zajištění

(1) Policista je oprávněn za účelem provedení služebních úkonů zajistit osobu, která

- a) svým jednáním bezprostředně ohrožuje život nebo zdraví své anebo život nebo zdraví jiných osob nebo majetek a po marné výzvě od takového jednání neupustí,
- b) se pokusila při předvedení podle § 14 odst. 8 a § 15 odst. 6 o útěk,
- c) byla přistižena při spáchání trestného činu,
- d) byla přistižena při spáchání přestupku, a v protiprávním jednání pokračuje anebo maří řádné objasnění věci,
- e) se chová na útvaru policejního sboru násilně vůči policistovi nebo jiné osobě anebo ničí zařízení nebo majetek policejního sboru, a po marné výzvě od takového jednání neupustí,
- f) na základě kriminalisticky doložitelných informací je podezřelá z přípravy, pokusu nebo spáchání trestného činu.

(2) Pominou-li důvody zajištění a policista nepředá zajištěnou osobu vyšetřovateli nebo vyhledávacímu orgánu, je povinen ji ihned propustit.

(3) Osoba může být zajištěna jen po dobu nezbytně nutnou, nejdéle však 24 hodin od okamžiku omezení osobní svobody.

(4) Po zajištění osoby je policista povinen na její žádost vyrozumět o této skutečnosti některou z osob uvedených v § 14 odst. 3, popřípadě osobu z jejího pracoviště. Jde-li o vojáka, je policista povinen vyrozumět nejbližší posádkovou správu nebo vojenský útvar. Jedná-li se o osobu mladší 18 let, je policista povinen vyrozumět zákonného zástupce této osoby.

(5) O zajištění osoby sepíše policista úřední záznam.

§ 17

Zajištění z důvodu vyhoštění

(1) Policista je oprávněn zajistit osobu,

- a) která má být podle vykonatelného rozhodnutí vyhoštěna⁷⁾ nebo
- b) o jejímž vyhoštění bylo zahájeno řízení

a je důvodné podezření, že se tato osoba nepodrobí rozhodnutí o vyhoštění nebo bude mařit výkon takového rozhodnutí.

(2) Zajištění osoby podle odstavce 1 může trvat nejdéle 30 dnů.

§ 18

Umísťování zajištěných osob do cel policejního zajištění

(1) Policista je oprávněn osobu zajištěnou podle § 16 umístit do cely policejního zajištění (dále jen „cela zajištění“).

(2) Policista je dále oprávněn umístit do cely zajištění i osobu, která

- a) byla zadržena,⁸⁾
- b) byla zatčena na základě příkazu k zatčení,⁸⁾
- c) byla policistou převzata k provedení procesních úkonů z vazby vykonávané ve věznici nebo z výkonu trestu odnětí svobody,
- d) má být dodána do vazby nebo do výkonu trestu odnětí svobody,⁸⁾
- e) byla zajištěna podle § 17 z důvodu vyhoštění.

(3) Osobu, která je zjevně pod vlivem alkoholických nápojů, léků nebo jiných návykových látek, lze umístit do cely zajištění jen tehdy, pokud lékař po provedeném vyšetření neshledá důvody pro její umístění do protialkoholní záchytné stanice nebo ve zdravotnickém zařízení anebo pokud po provedeném ošetření již nebude důvod pro její přijetí do protialkoholní zá-

⁷⁾ Zákon č. 68/1965 Sb.

⁸⁾ Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů.

chytné stanice nebo zdravotnického zařízení.⁹⁾

(4) Podmínky pro rozmísťování zajištěných osob do cel zajištění, jejich práva a povinnosti, zdravotní zabezpečení, povinnosti a oprávnění policistů vykonávajících ostrahu cel zajištění a další podrobnosti stanoví zvláštní zákon.¹⁰⁾

§ 19

Oprávnění k použití jiných prostředků proti osobám chovajícím se násilně

(1) Osobě, která se chová násilně vůči policistovi nebo jiné osobě anebo ničí majetek, po marné výzvě, aby od takového jednání upustila, může být omezena možnost volného pohybu připoutáním pouty k pevně zabudovanému předmětu. Pokud se takového jednání dopustí osoba na útvaru policejního sboru, může být připoutána pouze k předmětu k tomu účelu určenému.

(2) Omezení volného pohybu může trvat pouze po dobu, než osoba od násilného chování upustí nebo než bude umístěna v cele zajištění, nejdéle však dvě hodiny; přitom musí být osobě umožněno sedět.

(3) O důvodech použití tohoto oprávnění sepíše policista úřední záznam.

§ 20

Oprávnění odebrat zbraň

(1) Policista je oprávněn přesvědčit se, zda předvedená nebo zajištěná osoba nemá u sebe zbraň,¹¹⁾ již by mohla ohrozit život nebo zdraví své nebo jiné osoby, a odebrat ji.

(2) Odebranou zbraň podle odstavce 1 je policista povinen vrátit proti podpisu při propuštění předvedené nebo zajištěné osoby. Brání-li zákonné důvody odebranou zbraň vrátit, vystaví policista osobě potvrzení o odebrání zbraně.

§ 21

Oprávnění k používání výbušnin a výbušných předmětů

Policista mající oprávnění k provádění pyrotech-

nických prací je oprávněn, v souvislosti se zajišťováním bezpečnosti osob a ochrany majetku nebo v rámci boje proti terorismu, používat výbušniny a výbušné předměty.

§ 22

Oprávnění k držení nebezpečných látek

(1) Policista k tomu určený je oprávněn pro účely výuky, výcviku, zkoušek, expertizní činnosti a podobně držet, skladovat a používat některé nebezpečné látky a věci. Takovými látkami se rozumí zejména výbušniny, výbušné předměty, drogy, jedy, padělky peněz, známek a cenných papírů.

(2) Federální ministerstvo vnitra stanoví vyhláškou bližší podrobnosti o oprávnění uvedeném v odstavci 1.

§ 23

Oprávnění k prohlídce dopravních prostředků

(1) Při pronásledování pachatelů některého ze zvlášť závažných úmyslných trestných činů uvedených v § 41 odst. 2 trestního zákona nebo jiných trestných činů, k jejichž stíhání zavazuje vyhlášená mezinárodní smlouva, a při pátrání po těchto pachatelích a věcech pocházejících nebo souvisejících s uvedenými trestnými činy, je policista oprávněn prohlížet dopravní prostředky, zda se v nich tyto pachatelé anebo věci nenacházejí.

(2) Prohlídka dopravních prostředků nesmí sledovat jiný zájem, než je uveden v odstavci 1.

§ 24

Oprávnění při zajišťování bezpečnosti civilní letecké dopravy

(1) Při zajišťování bezpečnosti civilní letecké dopravy před teroristickými útoky je policista zařazený ve službě cizinecké a pohraniční policie oprávněn provádět prohlídku osob a zavazadel, jakož i prohlídku letadla za účelem zjištění, zda cestující nepřepravuje věc, která by mohla být použita k teroristickému útoku.

⁹⁾ § 8 zákona ČNR č. 37/1989 Sb., o ochraně před alkoholismem a jinými toxikomaniemi.

§ 2 vyhlášky ministerstva zdravotnictví a sociálních věcí České socialistické republiky č. 187/1989 Sb., kterou se provádí zákon o ochraně před alkoholismem a jinými toxikomaniemi.

§ 8 zákona SNR č. 46/1989 Sb., o ochraně před alkoholismem a jinými toxikomaniemi.

§ 2 vyhlášky ministerstva zdravotnictví a sociálních věcí Slovenské socialistické republiky č. 190/1989 Sb., kterou se provádí zákon o ochraně před alkoholismem a jinými toxikomaniemi.

¹⁰⁾ Zákon ČNR č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky.

Zákon SNR č. 204/1991 Sb., o Policejním sboru Slovenské republiky.

¹¹⁾ § 89 odst. 5 trestního zákona.

(2) Takovou věcí se podle odstavce 1 rozumí zejména zbraň střelná, bodná, sečná, výbušniny, výbušné předměty, žíraviny.

§ 25

Oprávnění při zajišťování bezpečnosti chráněných osob

(1) Při zajišťování bezpečnosti chráněných osob, kterým je poskytována osobní ochrana, je policista zařazený v ochranné službě nebo Sboru hradní policie oprávněn provést prohlídku osob, zavazadel, věcí, dopravních prostředků a objektů nacházejících se v prostoru, ze kterého by bylo možno ohrozit bezpečnost chráněné osoby. Nedotknutelnost obydlí je přitom oprávněn omezit jen v nezbytně nutné míře.

(2) Prohlídku osob podle odstavce 1 je policista oprávněn provést pouze tehdy, jestliže tyto osoby na jeho výzvu uvedený prostor ihned neopustí nebo hrozí-li nebezpečí z prodlení.

(3) Prohlídka objektů, zavazadel, věcí a dopravních prostředků podle odstavce 1 nesmí sledovat jiný zájem než zajištění bezpečnosti chráněné osoby.

§ 26

Oprávnění při zajišťování ochrany státních hranic

Při zajišťování ochrany státních hranic je policista zařazený ve službě cizinecké a pohraniční policie oprávněn provádět kontrolu cestovních dokladů osob překračujících státní hranice a v případě důvodného podezření z páčání trestného činu nebo přestupku souvisejícího s překračováním státních hranic provést i prohlídku osoby, zavazadel a dopravních prostředků.

§ 27

Oprávnění zakázat vstup na určená místa

Jestliže to vyžaduje účinné zabezpečení plnění úkolů podle tohoto zákona, je policista oprávněn přikázat každému, aby na nezbytně nutnou dobu nevstupoval na určená místa nebo se na nich nezdržoval.

§ 28

Oprávnění otevřít byt a jiné uzavřené prostory

(1) Je-li důvodná obava, že je ohrožen život nebo zdraví osoby, anebo hrozí-li větší škoda na majetku, je policista oprávněn, hrozí-li nebezpečí z prodlení, otevřít byt nebo jiné uzavřené prostory (dále jen „byt“), vstoupit do nich a provést v souladu s tímto zákonem potřebné služební zákroky nebo jiná opatření k odvrácení bezprostředního nebezpečí.

(2) Oprávnění uvedená v odstavci 1 má policista též v případě, vznikne-li důvodné podezření, že se v bytě nachází osoba zemřelá.

(3) K provedení služebních zákroků nebo jiných opatření podle odstavce 1 je policista povinen zajistit přítomnost nezúčastněné osoby. Nemusí tak učinit, hrozí-li nebezpečí z prodlení, zejména je-li ohrožen život, hrozí-li výbuch nebo jiné stejně závažné nebezpečí.

(4) Po provedení služebního zákroku nebo jiného opatření podle odstavce 1 policista neprodleně vyrozumí uživatele bytu a zabezpečí uzavření bytu, nemůže-li to provést uživatel nebo jiná oprávněná osoba.

(5) Otevření bytu nesmí sledovat jiný zájem než ochranu života nebo zdraví osob, ochranu majetku, ochranu práv a svobod druhých a nebo odvrácení závažného ohrožení veřejné bezpečnosti.

(6) O otevření bytu a provedených opatřeních sepíše policista úřední záznam.

§ 29

Oprávnění k odnětí věci

(1) Policista je oprávněn po předchozí marné výzvě k vydání odejmout věc, o níž lze mít důvodně za to, že v řízení o přestupku může být vysloveno její propadnutí¹²⁾ nebo může být zabrána.¹³⁾

(2) Nelze odejmout věc, jejíž hodnota je v nápadném nepoměru k povaze přestupku.

(3) O odnětí věci sepíše policista úřední záznam a osobě, jíž byla věc odňata, vystaví potvrzení o odnětí věci.

¹²⁾ § 15 zákona ČNR č. 200/1990 Sb.
§ 15 zákona SNR č. 372/1990 Sb.

¹³⁾ § 18 zákona ČNR č. 200/1990 Sb.
§ 18 zákona SNR č. 372/1990 Sb.

(4) Není-li v řízení o přestupku vysloveno pro-
padnutí¹²⁾ nebo zabránění věci,¹³⁾ je policista povinen věc
neprodleně vrátit, pokud ji nepostoupil příslušnému
správnímu orgánu, který o přestupku rozhoduje.

ODDÍL TŘETÍ

OPRÁVNĚNÍ K POUŽITÍ OPERATIVNÍCH PROSTŘEDKŮ

§ 30

Operativní prostředky

(1) Při odhalování trestné činnosti podle § 2
odst. 1 písm. c) a při plnění úkolů podle § 2 odst. 1
písm. a) a b) (dále jen „odhalování trestné činnosti“) je
Federální policejní sbor oprávněn použít operativní
prostředky, jimiž jsou

- a) operativní technika,
- b) osoby jednající ve prospěch Federálního policej-
ního sboru,
- c) krycí doklady,
- d) sledování.

(2) Operativní prostředky mohou být používány
pouze v souladu s tímto zákonem za účelem získání in-
formací důležitých k odhalení trestné činnosti uvedené
v odstavci 1 a zjištění jejich pachatelů.

(3) Federální policejní sbor je povinen zabezpečit
ochranu operativních prostředků uvedených v odstav-
ci 1 písm. a), c) a d) před vyvrazením, zneužitím, po-
škozením nebo zničením a ochranu osob uvedených v
odstavci 1 písm. b) před vyvrazením nebo způsobením
újmy na cti, životě nebo zdraví.

Operativní technika a povolení k jejímu použití

§ 31

Pro účely tohoto zákona se operativní technikou
rozumí zejména elektronické, fototechnické, chemic-
ké, fyzikálně chemické, radiotechnické, optické, me-
chanické a jiné technické prostředky a zařízení nebo je-
jich soubory používané utajeným způsobem při

- a) vyhledávání, otevírání a zkoumání dopravovaných
zásilek a provádění jejich vyhodnocení za využití
kriminálních metod,
 - b) odposlouchávání a zaznamenávání telekomuni-
kačního provozu,
 - c) pořizování obrazových, zvukových nebo jiných
záznamů
- v případech, kdy se tím zasahuje do ústavních práv a
svobod občanů.

§ 32

(1) Operativní techniku může Federální policejní

sbor použit jen na základě předchozího písemného po-
volení k použití operativní techniky (dále jen „povole-
ní“) vydaného prokurátorem a pouze v případech, kdy
odhalování trestné činnosti podle § 30 odst. 1 a zjišťo-
vání jejích pachatelů je jiným způsobem neúčinné nebo
podstatně ztížené.

(2) Použití operativní techniky smí omezit nedot-
knutelnost obydlí, listovního tajemství a tajemství do-
pravovaných zpráv jen v nezbytně nutné míře.

§ 33

Žádost o povolení, kterou podává ředitel nebo jím
pověřený zástupce písemně prokurátorovi, musí obsa-
hovat zejména

- a) druh operativní techniky, která má být použita,
místo jejího použití, navrhovanou dobu trvání je-
jího použití, údaje o osobě, ke které má být opera-
tivní technika použita, pokud je její totožnost zná-
ma, a číslo telefonní stanice, pokud z ní má být
pořizován zvukový záznam,
- b) informaci o předchozím neúčinném nebo pod-
statně ztíženém odhalování trestné činnosti, pro
níž je použití operativní techniky vyžadováno,
- c) informaci o jakémkoliv předchozím požadavku na
použití operativní techniky ve vztahu k osobě
uvedené v písmenu a), včetně rozhodnutí přísluš-
ného prokurátora o tomto požadavku,
- d) důvody k použití operativní techniky.

§ 34

(1) Povolení vydávají

- a) generální prokurátor České a Slovenské Feder-
ativní Republiky nebo prokurátoři jím určení,
- b) prokurátoři prokuratur v České republice a ve
Slovenské republice, kteří jsou k tomu určení ge-
nerálním prokurátorem České a Slovenské Feder-
ativní Republiky v dohodě s generálním prokurá-
torem příslušné republiky.

(2) V povolení musí být výslovně uvedeno odů-
vodnění, druh operativní techniky, která může být po-
užita, místo použití, doba trvání jejího použití, údaje o
osobě, ke které může být operativní techniky použito,
pokud je její totožnost známa, a číslo telefonní stanice,
pokud z ní může být pořizován zvukový záznam.

(3) Prokurátor stanoví dobu trvání použití opera-
tivní techniky nejdéle na dobu šesti měsíců; tuto dobu
může na základě nové žádosti prodloužit, pokud
však nejvýše o dalších šest měsíců. V takovém případě
platí obdobně § 32, 33 a odstavce 1 a 2.

§ 35

(1) Prokurátor, který vydal povolení, sleduje, zda
důvody použití operativní techniky trvají. Zjistí-li, že

důvody pro její použití pominuly, povolení odejme.

(2) V průběhu používání operativní techniky je Federální policejní sbor povinen soustavně zkoumat, zda trvají důvody jejího použití. Jestliže tyto důvody pominou, je Federální policejní sbor povinen použití operativní techniky bezodkladně ukončit.

(3) O ukončení používání operativní techniky informuje Federální policejní sbor prokurátora, který povolení vydal.

(4) Informace získané použitím operativní techniky podle tohoto zákona mohou být využity pouze v souladu s § 30 odst. 1.

§ 36

Osoby jednající ve prospěch Federálního policejního sboru

(1) Osobou jednající ve prospěch Federálního policejního sboru se pro účely tohoto zákona rozumí fyzická osoba, která dobrovolně, utajeným způsobem poskytuje informace a služby Federálnímu policejnímu sboru při odhalování trestné činnosti.

(2) Federální policejní sbor může vést evidenci osob jednajících v jeho prospěch pouze po dobu plnění jednotlivých úkolů.

(3) Na osoby uvedené v odstavci 1 se po dobu plnění jednotlivých úkolů vztahuje ustanovení § 69 tohoto zákona.

§ 37

Krycí doklady

(1) Krycími doklady se pro účely tohoto zákona rozumějí listiny a předměty sloužící k utajení skutečné totožnosti policisty Federálního policejního sboru, který plní úkoly při odhalování trestné činnosti. Krycími doklady nesmějí být průkazy poslanců zákonodárných sborů a služební průkazy soudců a prokurátorů.

(2) Krycí doklady vydává Federální policejní sbor jen na základě rozhodnutí ředitele.

(3) Federální policejní sbor vede evidenci krycích dokladů. Údaje z této evidence předává Federální bezpečnostní informační službě.¹⁴⁾

§ 38

Sledování

O použití sledování Federálním policejním sbo-

rem k odhalování trestné činnosti rozhoduje ředitel nebo jím pověřený zástupce.

§ 39

(1) Federální policejní sbor uchovává údaje ve svých evidencích a využívá je při odhalování trestné činnosti podle § 30 odst. 1.

(2) Údaje o chování nezletilých mladších 15 let nesmí být ukládány do evidencí. Údaje o chování nezletilých starších 15 let musejí být po dvou letech od uložení přezkoumány a nejpozději po pěti letech zničeny, ledaže by po dovršení zletilosti těchto osob k nim Federální policejní sbor získal další poznatky o trestné činnosti podle § 30 odst. 1.

(3) Federální policejní sbor je povinen zabezpečit ochranu údajů obsažených v evidencích před vyvrazením, zneužitím, poškozením nebo zničením.

§ 40

Kontrola použití operativní techniky

(1) Kontrolu použití operativní techniky vykonává Federální shromáždění, které k tomu účelu zřizuje kontrolní orgán. Kontrolní orgán se skládá ze šesti poslanců příslušných výborů Federálního shromáždění.

(2) Kontrolní orgán je oprávněn řediteli Federálního policejního sboru nařídit, aby ukončil použití operativní techniky, které přesahuje působnost Federálního policejního sboru vymezenou v § 30.

ODDÍL ČTVRTÝ

POUŽITÍ DONUCOVACÍCH PROSTŘEDKŮ A ZBRANĚ POLICISTOU

§ 41

Donucovací prostředky

(1) Donucovacími prostředky jsou

- a) hmaty, chvaty, údery a kopy sebeobraný,
- b) slzotvorné prostředky,
- c) obušek,
- d) pouta,
- e) služební pes,
- f) technické prostředky k zabránění odjetí vozidla,
- g) zastavovací pás a jiné prostředky k násilnému zastavení vozidla,
- h) zásahová výbuška,

¹⁴⁾ § 22 odst. 3 zákona č. 244/1991 Sb., o Federální bezpečnostní informační službě a o používání zpravodajských prostředků.

- ch) úder střelnou zbraní,
- i) hrozba namířenou střelnou zbraní,
- j) varovný výstřel do vzduchu.

(2) Před použitím donucovacích prostředků je policista povinen vyzvat osobu, proti které zakročuje, aby upustila od protiprávního jednání s výstrahou, že bude použito některého z donucovacích prostředků. Od výzvy a výstrahy může upustit jen v případě, že je sám napaden nebo je-li zjevně a bezprostředně ohrožen život nebo zdraví jiné osoby a věc nesnese odkladu.

(3) Použitím donucovacího prostředku má být dosaženo účelu sledovaného služebním zákrokem; přitom se použije pouze takového donucovacího prostředku, který je nezbytně nutný k překonání odporu osoby, která se dopouští protiprávního jednání. O tom, který z donucovacích prostředků použije, rozhoduje policista podle konkrétní situace tak, aby osobě, proti které zakročuje, nezpůsobil zřejmě nepřiměřenou újmu.

§ 42

Použití hmatů, chvatů, úderů a kopů sebeobrany, slzotvorných prostředků a obušku

(1) Hmaty, chvaty, údery a kopy sebeobrany, slzotvorné prostředky a obušek je policista oprávněn použít, aby

- a) zajistil bezpečnost vlastní nebo jiné osoby před protiprávním útokem, není-li po marné výzvě od útoku upuštěno, útok bezprostředně hrozí, trvá nebo podle všech známek bude pokračovat,
- b) zabránil výtržnosti, rvačce, fyzickému napadání osob nebo úmyslnému poškozování majetku,
- c) předvedl, zajistil, zatkl, zadržel nebo dodal do výkonu trestu odnětí svobody nebo do vazby osobu, která klade aktivní odpor,
- d) zabránil násilnému vstupu nepovolaných osob do chráněných a střežených objektů nebo na místa, kam je vstup zakázán.

(2) Hmaty a chvaty sebeobrany, které neohroží zdraví nebo život osoby, je policista oprávněn použít, aby předvedl, zajistil, zatkl, zadržel nebo dodal do výkonu trestu odnětí svobody nebo do vazby osobu, která klade pasivní odpor.

§ 43

Použití pout

Pouta je policista oprávněn použít

- a) ke spoutání zajištěné, zadržené, zatčené osoby nebo osoby, která má být dodána do výkonu trestu odnětí svobody nebo do vazby a klade aktivní odpor nebo napadá jiné osoby nebo policistu

anebo poškozuje majetek, po marné výzvě, aby od takového jednání upustila, nebo je-li nebezpečí, že se pokusí o útěk,

- b) ke vzájemnému připoutání dvou či více předváděných, zajištěných, zadržených nebo zatčených osob anebo osob, které mají být dodány do výkonu trestu odnětí svobody nebo do vazby za podmínek uvedených v písmenu a),
- c) při provádění služebních úkonů nebo procesních úkonů s osobami zajištěnými, zadrženými, zatčenými nebo osobami, které jsou ve vazbě nebo ve výkonu trestu odnětí svobody, jestliže se chovají násilně vůči policistovi nebo jiné osobě anebo ničí majetek.

§ 44

Použití služebního psa

(1) Služebního psa je policista oprávněn použít,

- a) aby zajistil bezpečnost vlastní nebo jiné osoby, není-li po marné výzvě upuštěno od útoku, útok bezprostředně hrozí, trvá nebo podle všech známek bude pokračovat,
- b) aby zabránil výtržnosti, rvačce, fyzickému napadání osob nebo úmyslnému poškozování majetku,
- c) aby zabránil násilnému vstupu nepovolaných osob do chráněných nebo střežených objektů nebo na místa, kam je vstup zakázán,
- d) k pronásledování osoby, která se v blízkosti státních hranic po marné výzvě nezastaví, snaží se uniknout a nemůže být jiným způsobem zadržena,
- e) k pronásledování osoby, která má být zajištěna, zadržena, zatčena nebo dodána do výkonu trestu odnětí svobody nebo do vazby,
- f) aby donutil ukrývající se osobu, která má být zajištěna, zadržena, zatčena nebo dodána do výkonu trestu odnětí svobody nebo do vazby, k opuštění úkrytu.

(2) Policista používá služebního psa s náhubkem. Jestliže to povaha a intenzita útoku, popřípadě překonání odporu osoby vyžaduje, použije služebního psa bez náhubku.

§ 45

Použití technických prostředků k zabránění odjetí vozidla

Technické prostředky k zabránění odjetí vozidla je policista oprávněn použít v případě, že se řidič vozidla odmítá i po opakované výzvě podrobit služebním úkonům prováděným policistou a z jeho jednání je zřejmé, že s vozidlem chce z místa odjet.

§ 46

Použití zastavovacího pásu a jiných prostředků k násilnému zastavení vozidla

(1) Zastavovací pás je policista oprávněn použít k násilnému zastavení vozidla, jehož řidič na opakovanou výzvu nebo znamení dané podle zvláštních předpisů¹⁵⁾ nezastaví, jestliže je

- a) bezohlednou jízdou ohrožen život, zdraví nebo majetek,
- b) důvodné podezření, že se ve vozidle přepravují pachatelé některého ze zvlášť závažného úmyslného trestného činu uvedeného v § 41 odst. 2 trestního zákona nebo jiného trestného činu, k jehož stíhání zavazuje vyhlášená mezinárodní smlouva, anebo věci pocházející z této trestné činnosti,
- c) důvodné podezření, že se pokusí o násilný přejezd státních hranic.

(2) Za podmínek uvedených v odstavci 1 může policista použít k zastavení takového vozidla i jiné prostředky, zejména služební vozidlo, povoz, stavební mechanismy apod.

§ 47

Použití zásahové výbušky

Zásahovou výbušku je policista oprávněn použít v uzavřeném prostoru proti nebezpečnému pachateli, který se na výzvu nevzdá nebo se zdráhá opustit úkryt.

§ 48

Použití úderu střelnou zbraní

Úderu střelnou zbraní je policista oprávněn použít v sebeobraně, zpravidla při zápase s útočníkem a dostane-li se do tísně.

§ 49

Použití hrozby namířenou střelnou zbraní

Hrozby namířenou střelnou zbraní je policista oprávněn použít, aby

- a) zajistil bezpečnost vlastní nebo jiné osoby,
- b) zabránil násilnému vstupu nepovolaných osob do chráněných nebo střežených objektů nebo na místa, kam je vstup zakázán,
- c) překonal odpor směřující ke zmaření jeho služebního zákroku.

§ 50

Použití varovného výstřelu do vzduchu

Varovný výstřel do vzduchu je policista oprávněn použít jen v případech, ve kterých je oprávněn použít zbraň.

§ 51

Použití zbraně

(1) Policista je oprávněn použít zbraň jen v těchto případech,

- a) aby v případě nutné obrany odvrátil přímo hrozící nebo trvající útok vedený proti jeho osobě nebo útok na život nebo zdraví jiné osoby,
- b) jestliže se nebezpečný pachatel, proti němuž zakročuje, na jeho výzvu nevzdá nebo se zdráhá opustit svůj úkryt,
- c) nelze-li jinak překonat odpor směřující ke zmaření jeho závažného služebního zákroku,
- d) aby zamezil útěku pachatele zvlášť závažného úmyslného trestného činu, jehož nemůže jiným způsobem zadržet,
- e) nelze-li jinak zadržet dopravní prostředek, jehož řidič bezohlednou jízdou ohrožuje život nebo zdraví osob a na opětovnou výzvu nebo znamení dané podle zvláštních předpisů¹⁵⁾ nezastaví,
- f) aby v bezprostředním prostoru státních hranic přinutil k zastavení dopravní prostředek, jehož řidič na opětovnou výzvu nebo znamení dané podle zvláštních předpisů¹⁵⁾ nezastaví,
- g) aby odvrátil nebezpečný útok, který ohrožuje střežený objekt nebo chráněný objekt nebo stano-viště, po marné výzvě, aby bylo upuštěno od útoku,
- h) aby zneškodnil zvíře ohrožující život nebo zdraví osob.

(2) Zbraní se podle odstavce 1 rozumí zbraň střelná, bodná, výbušniny, speciální výbušné předměty a speciální náloživo.

(3) Použití zbraně policistou v případech uvedených v odstavci 1 písm. a) až g) je přípustné pouze tehdy, jestliže použití donucovacích prostředků by bylo zřejmě neúčinné.

(4) Před použitím zbraně je policista povinen vyzvat osobu, proti které zakročuje, aby upustila od protiprávního jednání s výstrahou, že bude použito zbraně. Před použitím střelné zbraně je policista povinen použít též varovný výstřel. Od výstrahy a varovného výstřelu může upustit jen v případě, že je sám napaden nebo je-li zjevně a bezprostředně ohrožen život nebo zdraví jiné osoby a věc nesnese odkladu.

¹⁵⁾ Vyhláška federálního ministerstva vnitra č. 99/1989 Sb., o pravidlech provozu na pozemních komunikacích (pravidla silničního provozu), ve znění vyhlášky federálního ministerstva vnitra č. 24/1990 Sb.

(5) Při použití zbraně je policista povinen dbát nutné opatrnosti, zejména aby nebyl ohrožen život nebo zdraví jiných osob, a co nejvíce šetřit život osoby, proti níž zákrok směřuje.

Povinnosti policisty po použití donucovacích prostředků a zbraně

§ 52

(1) Jestliže policista zjistí, že při použití donucovacích prostředků došlo ke zranění osoby, je povinen, jakmile to okolnosti dovolí, poskytnout zraněné osobě první pomoc a zajistit lékařské ošetření.

(2) Po každém použití zbraně, při kterém došlo ke zranění osoby, je policista povinen ihned, jakmile to okolnosti dovolí, poskytnout zraněné osobě první pomoc a zajistit lékařské ošetření. Dále je povinen učinit všechny neodkladné úkony, aby mohla být řádně objasněna oprávněnost použití zbraně.

§ 53

(1) Každý služební zákrok, při kterém bylo použito donucovacích prostředků nebo zbraně, je policista povinen bezodkladně hlásit svému nadřízenému.

(2) O použití donucovacích prostředků nebo zbraně je policista povinen podat svému nadřízenému písemné hlášení s uvedením důvodu, průběhu a výsledku jejich použití.

(3) Vzniknou-li pochybnosti o oprávněnosti nebo přiměřenosti použití donucovacích prostředků nebo zbraně anebo jestliže při jejich použití byla způsobena smrt, újma na zdraví nebo škoda na majetku, je nadřízený povinen zjistit, zda jich bylo použito v souladu s tímto zákonem. O výsledku tohoto zjištění sepíše úřední záznam.

(4) Použije-li policista donucovacích prostředků nebo zbraň mimo místo svého služebního působení, ohlásí jejich použití nejbližšímu útvaru Policie České republiky nebo Policejního sboru Slovenské republiky. Na další postup se přiměřeně vztahují odstavce 2 a 3.

§ 54

Zvláštní omezení

Při služebním zákroku proti zjevně těhotné ženě, osobě vysokého věku, osobě se zjevnou tělesnou vadou nebo chorobou a osobě zjevně mladší 15 let nesmí policista použít úder a kop sebeobrany, slzotvorné prostředky, obušku, pout, služebního psa, úderu střelnou zbraní a zbraň vyjma případů, jestliže útok těchto osob ohrožuje život a zdraví policisty nebo život a zdraví ji-

ných osob anebo hrozí větší škoda na majetku a nebezpečí nelze odvrátit jinak.

ODDÍL PÁTÝ

OPRÁVNĚNÍ K POUŽITÍ SPECIÁLNÍCH DONUCOVACÍCH PROSTŘEDKŮ A SPECIÁLNÍCH ZBRANÍ

§ 55

Speciální donucovací prostředky a speciální zbraně jsou oprávněni používat při ochraně životů a zdraví osob a majetku pouze policisté zařazení ve službě rychlého nasazení, v ochranné službě, ve službě cizinecké a pohraniční policie na letištích a policisté zařazení ve Sboru hradní policie.

§ 56

(1) Speciální donucovací prostředky jsou

- a) dočasně zneschopňující prostředky,
- b) speciální vrhací prostředky, pokud nemají povahu zbraně,
- c) speciální úderné prostředky.

(2) Speciální zbraně jsou

- a) odstřelovací puška,
- b) broková zbraň,
- c) zbraň s tlumičem zvuku,
- d) zbraň se zařízením na osvětlení cíle,
- e) výbušniny, speciální výbušné předměty a speciální náloživo,
- f) mechanické střelné zbraně,
- g) speciálně upravené střelné zbraně.

§ 57

Policisté uvedení v § 55 jsou oprávněni používat speciální donucovací prostředky za podmínek uvedených v § 41 odst. 2 a 3 a speciální zbraně za podmínek uvedených v § 51. Tím nejsou dotčeny povinnosti podle § 52 a 53.

ODDÍL ŠESTÝ

ZÁKROKY SLUŽBY RYCHLÉHO NASAZENÍ

§ 58

(1) Služba rychlého nasazení provádí služební zá-
kroky proti

- a) teroristům,
- b) únoscům osob a dopravních prostředků,
- c) nebezpečným pachatelům organizované trestné činnosti a pachatelům zvláště závažných úmyslných trestných činů, zejména při jejich zadržení.

(2) Službu rychlého nasazení je možno nasadit i k záchranným akcím, zejména v případě vzniku živelních pohrom a katastrof, velkých dopravních nehod, průmyslových havárií.

(3) O nasazení policistů služby rychlého nasazení ke služebním zákrokům a k záchranným akcím rozhoduje ministr vnitra.

§ 59

(1) Zákroky policistů služby rychlého nasazení se provádějí pod jednotným velením.

(2) Při služebních zákrocích pod jednotným velením rozhoduje o použití donucovacích prostředků a zbraně velitel zakročující jednotky. Rozhodnutí velitele zakročující jednotky o použití donucovacích prostředků a zbraně musí být uchována na zvukovém nebo písemném záznamu. Ustanovení § 57 platí obdobně.

(3) Na velitele zakročující jednotku, který rozhodl o použití donucovacích prostředků nebo zbraně podle odstavce 1, přecházejí povinnosti, které mají jinak po použití donucovacích prostředků nebo zbraně policisté.

HLAVA ČVRTÁ

VZTAHY POLICEJNÍCH SBORŮ K PRÁVNICKÝM A FYZICKÝM OSOBÁM

§ 60

Každý má právo obracet se na policisty a útvary policejních sborů se žádostí o pomoc. Policisté a útvary policejních sborů jsou povinni v rozsahu své působnosti tuto pomoc poskytnout.

§ 61

(1) Policejní sbory při plnění úkolů stanovených tímto zákonem spolupracují s právníckými a fyzickými osobami.

(2) Útvary policejních sborů jsou oprávněny při plnění svých úkolů požadovat od právníckých a fyzických osob podklady a informace.

(3) Právnícké a fyzické osoby jsou povinny požadované podklady a informace poskytnout, pokud jim v tom nebrání důvody stanovené jinými obecně závaznými právními předpisy.

§ 62

Policista je oprávněn v případě nebezpečí ohrožení života a zdraví nebo majetku požádat každého o pomoc. Kdo byl o tuto pomoc požádán, je povinen ji poskytnout. Nemusí tak učinit, jestliže by tím vystavil

vážnému ohrožení sebe nebo osoby uvedené v § 14 odst. 3 a nebo brání-li tomu jiné důležité okolnosti.

HLAVA PÁTÁ

POVOLÁVÁNÍ VOJÁKŮ K PLNĚNÍ ÚKOLŮ POLICEJNÍCH SBORŮ

§ 63

(1) Vláda České a Slovenské Federativní Republiky může při mimořádné situaci při zajišťování ochrany státních hranic povolat vojáky v činné službě k plnění úkolů Federálního policejního sboru a na žádost vlády České republiky a vlády Slovenské republiky i k plnění úkolů Policie České republiky a Policejního sboru Slovenské republiky, pokud síly a prostředky těchto policejních sborů nebudou dostatečné k zajištění vnitřního pořádku a bezpečnosti státu.

(2) Vojáci v činné službě povolání podle odstavce 1 mají při plnění úkolů policejních sborů stejná práva a povinnosti jako policisté, pokud vláda České a Slovenské Federativní Republiky rozsah těchto práv a povinností neomezí.

§ 64

Vojáci v činné službě povolání podle § 63 odst. 1 prokazují svou příslušnost k plnění úkolů policejních sborů svým předepsaným stejnokrojem se zevním označením „POLICIE“, popřípadě i ústním prohlášením nebo průkazem potvrzujícím oprávnění k plnění úkolů policejních sborů.

§ 65

Federální ministerstvo vnitra stanoví vyhláškou podrobnosti o prokazování příslušnosti k plnění úkolů policejních sborů.

HLAVA ŠESTÁ

NÁHRADA ŠKODY

§ 66

(1) Stát odpovídá za škodu osobě, která poskytla pomoc policejním sborům nebo policistům na jejich žádost nebo s jejich vědomím (dále jen „poškozený“). Stát se této odpovědnosti může zprostit jen tehdy, způsobil-li si tuto škodu poškozený úmyslně.

(2) Došlo-li u poškozeného k újmě na zdraví nebo smrti, postupuje se podle předpisů o odškodňování pracovních úrazů pracovníků. Vláda České a Slovenské Federativní Republiky může nařízením stanovit, ve kterých případech a v jakém rozsahu

- a) náleží poškozenému, vedle nároků podle pracovněprávních předpisů, jednorázové mimořádné odškodnění,
- b) se zvyšuje jednorázové odškodnění náležející podle pracovněprávních předpisů pozůstalým po poškozeném a kdy lze takové odškodnění přiznat osobám, které byly na poškozeného odkázány výživou.

(3) Poškozenému se hradí též škoda na věcech, která mu vznikla v souvislosti s poskytnutou pomocí. Přitom se hradí skutečná škoda, a to uvedením v předešlý stav; není-li to možné nebo účelné, hradí se v penězích. Poškozenému může být přiznána i úhrada nákladů spojených s pořízením nové věci náhradou za věc poškozenou.

(4) Stát hradí i škodu, kterou poškozený způsobil v souvislosti s pomocí poskytnutou policejním sborům nebo policistům.

(5) Stát odpovídá i za škody způsobené policejními sbory nebo policistou v souvislosti s plněním jejich úkolů stanovených tímto zákonem; to neplatí, jestliže ke způsobení škody došlo v důsledku protiprávního jednání poškozeného.

(6) Náhradu škody poskytuje za Federální policejní sbor a jeho policisty a za Sbor hradní policie a jeho policisty v zastoupení státu federální ministerstvo vnitra.

HLAVA SEDMÁ SPOLEČNÁ, PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Společná ustanovení

§ 67

Početní stavy Federálního policejního sboru stanoví vláda České a Slovenské Federativní Republiky. Početní stavy Sboru hradní policie stanoví prezident České a Slovenské Federativní Republiky.

§ 68

Ministr vnitra může

- a) povolat k plnění úkolů federálního ministerstva vnitra policisty zařazené ve Federálním policejním sboru,
- b) pověřit službu Federálního policejního sboru plněním úkolů státní správy uložených obecně závaznými právními předpisy federálnímu ministerstvu vnitra,
- c) vyčlenit do své podřízenosti některé služby Federálního policejního sboru.

§ 69

Povinnosti mlčenlivosti

(1) Policisté a každý, kdo plní úkoly podle tohoto zákona, jsou povinni zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, se kterými se seznámili při plnění úkolů policejních sborů nebo v souvislosti s nimi a které v zájmu právnických a fyzických osob vyžadují, aby zůstaly utajeny před nepovolanou osobou.

(2) Povinnosti mlčenlivosti mohou zprostit v oboru své působnosti ředitel Federálního policejního sboru a náčelník vojenské složky Kanceláře prezidenta České a Slovenské Federativní Republiky.

§ 70

Pravomoc vojenských soudů

Policisté podléhají pravomoci vojenských soudů⁸⁾ a ustanovením o trestných činech vojenských.

Přechodná ustanovení

§ 71

Pokud se v jiných obecně závazných právních předpisech hovoří o Sboru národní bezpečnosti, Pohraniční stráž, Správě ochrany prezidenta České a Slovenské Federativní Republiky nebo o příslušnících Sboru národní bezpečnosti nebo Pohraniční stráž, rozumí se tím podle povahy věci Federální policejní sbor, Sbor hradní policie a policisté.

§ 72

(1) Policisty se dnem účinnosti tohoto zákona stávají příslušníci Sboru národní bezpečnosti zařazení v oboru působnosti federálního ministerstva vnitra.

(2) Příslušníci Pohraniční stráže ve služebním poměru vojáka z povolání se dnem účinnosti tohoto zákona stávají policisty Federálního policejního sboru, pokud se ve lhůtě do 30 dnů od nabytí účinnosti tohoto zákona nerozhodnou jinak.

(3) Služební poměr policistů se řídí zvláštním zákonem.³⁾

§ 73

(1) Vojáci, kteří ke dni účinnosti tohoto zákona vykonávají základní službu u útvarů a jednotek Pohraniční stráže, dokončí tuto službu v délce stanovené zvláštním zákonem¹⁶⁾ u útvarů služby cizinecké a pohraniční policie Federálního policejního sboru.

¹⁶⁾ § 27 zákona č. 92/1949 Sb., branný zákon, ve znění pozdějších předpisů.

(2) Vojenská základní služba vykonávaná u útvarů služby cizinecké a pohraniční policie Federálního policejního sboru se považuje za službu konanou v ozbrojených silách České a Slovenské Federativní Republiky.

§ 74

Práva a povinnosti vyplývající ze služebního poměru a jiných vztahů příslušníků Sboru národní bezpečnosti zařazených v oboru působnosti federálního ministerstva vnitra a příslušníků Pohraniční stráže ve služebním poměru vojáka z povolání, které nezanikly do dne účinnosti tohoto zákona, přejímá federální ministerstvo vnitra.

§ 75

Převod nemovitostí a dalších prostředků pro zabezpečení činnosti Federálního policejního sboru z ministerstva vnitra České republiky a ministerstva vnitra Slovenské republiky na federální ministerstvo vnitra upraví dohoda mezi jednotlivými ministry vnitra.

§ 76

Zrušovací ustanovení

Zrušují se:

1. Zákon č. 69/1951 Sb., o ochraně státních hranic.
2. Zákon č. 40/1974 Sb., o Sboru národní bezpečnosti, ve znění zákona č. 74/1990 Sb. a čl. I zákona č. 385/1990 Sb.
3. § 1 a 2 zákona č. 20/1990 Sb., o zřízení Správy ochrany prezidenta České a Slovenské Federativní Republiky a o Hradní stráži České a Slovenské Federativní Republiky.
4. Vyhláška federálního ministerstva vnitra č. 59/1976 Sb., o pomocnících Pohraniční stráže.
5. Vyhláška federálního ministerstva vnitra č. 12/1979 Sb., o prokazování příslušnosti ke Sboru ná-

rodní bezpečnosti a oprávnění k plnění jeho úkolů.

6. Vyhláška federálního ministerstva vnitra č. 135/1983 Sb., o ostraze majetku v socialistickém společenském vlastnictví.
7. Vyhláška federálního ministerstva vnitra č. 3/1984 Sb., o Pomocné stráži Veřejné bezpečnosti.
8. Nařízení ministra národní bezpečnosti č. 70/1951 Sb., o právu příslušníka Pohraniční stráže použít zbraně.
9. Nařízení ministra vnitra Československé socialistické republiky č. 15/1974, kterým se upravuje způsob a rozsah zákroků nebo nezbytných opatření příslušníků Sboru národní bezpečnosti mimo službu (registrované v částce 6/1974 Sb.).
10. Nařízení ministra vnitra Československé socialistické republiky č. 16/1974 o prostředcích, které příslušníci Sboru národní bezpečnosti používají při služebních zákrocích (registrované v částce č. 6/1974 Sb.), ve znění nařízení ministra vnitra Československé socialistické republiky č. 15/1983 (registrované v částce 24/1983 Sb.).
11. Nařízení ministra vnitra Československé socialistické republiky č. 3/1983 o povolávání vojáků Československé lidové armády v činné službě k plnění úkolů Sboru národní bezpečnosti (registrované v částce 13/1983 Sb.).
12. Nařízení ministra vnitra Československé socialistické republiky č. 11/1983 o prokazování příslušnosti k Pohraniční stráži (registrované v částce 23/1983 Sb.).

§ 77

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

Havel v. r.

Dubček v. r.

Čalfa v. r.

ZÁKON

ze dne 10. července 1991

**o služebním poměru policistů zařazených ve Federálním policejním sboru
a Sboru hradní policie**

Federální shromáždění České a Slovenské Federativní Republiky se usneslo na tomto zákoně:

**ČÁST PRVNÍ
SLUŽEBNÍ POMĚR****Úvodní ustanovení****§ 1**

Tento zákon upravuje služební poměr policistů zařazených ve Federálním policejním sboru a Sboru hradní policie (dále jen „policejní sbor“).¹⁾

§ 2

(1) Policista je ve služebním poměru k policejnímu sboru.

(2) Jménem policejního sboru činí právní úkony ve věcech služebního poměru ředitel policejního sboru a v rozsahu jím stanoveném též vedoucí organizačních celků policejního sboru (dále jen „služební orgán“).

(3) Ve vztahu k policistům povolaným k plnění úkolů federálního ministerstva vnitra¹⁾ činí právní úkony ve věcech služebního poměru ministr vnitra České a Slovenské Federativní Republiky a v rozsahu jím stanoveném též služební orgány federálního ministerstva vnitra.

HLAVA PRVNÍ**VZNIK, ZMĚNY A SKONČENÍ
SLUŽEBNÍHO POMĚRU****§ 3****Podmínky přijetí a přijímací řízení**

(1) Do služebního poměru může být po přijíma-

cím řízení přijat občan České a Slovenské Federativní Republiky starší 18 let, který o přijetí písemně požádá a

- a) je bezúhonný a má morální vlastnosti potřebné pro výkon služby,
- b) je fyzicky a duševně způsobilý pro výkon služby,
- c) splňuje vzdělání stanovené pro funkci, do které má být ustanoven,
- d) není členem politické strany nebo politického hnutí²⁾ a
- e) vykonal základní (náhradní) vojenskou službu, pokud podléhá branné povinnosti.

(2) Občan, který požádal o přijetí do služebního poměru, musí být o výsledku přijímacího řízení písemně vyrozuměn.

(3) Federální ministerstvo vnitra stanoví obecně závazným právním předpisem podrobnosti o přijímacím řízení.

§ 4**Vznik služebního poměru**

(1) Služební poměr se zakládá rozhodnutím služebního orgánu o přijetí občana do služebního poměru.

(2) Rozhodnutí o přijetí občana do služebního poměru musí obsahovat den vzniku služebního poměru, jinak je neplatné. Dále musí obsahovat ustanovení do funkce, jmenování do hodnosti, ustanovení o zkušební době a místo služebního působení.

(3) Služební poměr však nevznikne, jestliže občan nenastoupí službu v den určený v rozhodnutí o přijetí do služebního poměru, aniž mu v tom bránila překážka ve službě, nebo do týdne neuvědomí o této překážce služební orgán, který vydal rozhodnutí o přijetí do služebního poměru.

(4) Rozhodnutí o přijetí do služebního poměru musí být vydáno písemně a doručeno občanu, jinak je neplatné.

¹⁾ Zákon č. 333/1997 Sb., o Federálním policejním sboru a Sboru hradní policie.

²⁾ Zákon č. 15/1990 Sb., o politických stranách.

(5) Policista skládá při nastoupení služby služební přísahu.

(6) Služební přísaha zní:

„Slavnostně prohlašuji, že budu věrný České a Slovenské Federativní Republice.

Budu čestným, statečným a ukázněným policistou. Při plnění všech služebních povinností se budu řídit ústavou a zákony a budu chránit ústavní zřízení České a Slovenské Federativní Republiky, práva občanů a vnitřní pořádek.

K tomu jsem připraven vynaložit všechny své síly i schopnosti a nasadit i svůj život.

Tak přísahám!“.

(7) Odmítne-li policista složit služební přísahu, skončí jeho služební poměr dnem, kdy k odmítnutí došlo.

§ 5

Zkušební doba

(1) V rozhodnutí o přijetí do služebního poměru se občanu stanoví zkušební doba v délce 6 měsíců.

(2) Ve zkušební době nesmí policista samostatně provádět služební zákroky a služební úkony.¹⁾

§ 6

Hodnosti

Stanoví se tyto hodnosti policistů:

- a) praporčické
rotný, strážmistr, nadstrážmistr, podpraporčík, praporčík, nadpraporčík,
- b) důstojnické
podporučík, poručík, nadporučík, kapitán, major, podplukovník, plukovník,
- c) generálské
generálmajor, generálporučík, generálplukovník.

Jmenování a povyšování do hodností

§ 7

Při přijetí do služebního poměru je policista jmenován do hodnosti rotného; ukončil-li studium na střední škole maturitní zkouškou,³⁾ je jmenován nejméně do hodnosti strážmistra, a ukončil-li vysokoškolské studium nebo alespoň ucelenou část vysokoškolského studia,⁴⁾ je jmenován nejméně do hodnosti podporučíka.

§ 8

(1) Policista má nárok na povýšení do vyšší hodnosti, splňuje-li tyto podmínky:

- a) je ustanoven ve funkci, pro kterou je stanovena vyšší hodnost, než kterou skutečně má, a dosahuje dobrých výsledků ve výkonu služby,
- b) od jeho posledního povýšení uplynula stanovená doba výsluhy let v hodnosti a
- c) splňuje kvalifikační předpoklad vzdělání stanovený pro vykonávanou funkci.

(2) Policista v praporčické hodnosti má nárok na

- a) povýšení do vyšší praporčické, hodnosti, dosáhl-li úplného středního vzdělání,
- b) povýšení do hodnosti podporučíka, ukončil-li vysokoškolské studium nebo alespoň jeho ucelenou část.⁴⁾

(3) Federální ministerstvo vnitra stanoví obecně závazným právním předpisem

- a) kvalifikační předpoklady pro funkce a dobu výsluhy let v hodnosti,
- b) podmínky, za nichž policista, který dosáhl vysokoškolského vzdělání nebo alespoň jeho ucelené části, může být jmenován při přijetí do služebního poměru do hodnosti poručíka nebo do hodnosti vyšší,
- c) podmínky pro jmenování do hodnosti při přijetí občana do služebního poměru, který již byl ve služebním poměru.

§ 9

Služební hodnocení

(1) Služební hodnocení je jedním z podkladů pro rozhodování ve věcech služebního poměru policisty.

(2) Služební hodnocení spočívá v posouzení způsobilosti policisty pro výkon funkce, zejména odborné a zdravotní způsobilosti a způsobu plnění služebních povinností.

(3) Federální ministerstvo vnitra stanoví obecně závazným právním předpisem podrobnosti o služebním hodnocení.

§ 10

Ustanovování do funkcí

(1) Služební orgány ustanovují policisty do vol-

³⁾ § 25 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních a středních škol (školský zákon), ve znění zákona č. 171/1990 Sb.

⁴⁾ § 19 a 21 zákona č. 172/1990 Sb., o vysokých školách.

ných funkcí podle dosaženého vzdělání, závěru služebního hodnocení, zdravotního stavu.

(2) Ustanovení policisty do volné funkce může být spojeno s podmínkou výběrového řízení.

(3) Federální ministerstvo vnitra stanoví obecně závazným právním předpisem funkce, které se obsazují výběrovým řízením, způsob provádění výběrového řízení, jeho náležitosti a průběh.

(4) Ustanovení předchozích odstavců se netýkají funkcí, do kterých se ustanovuje podle zvláštních předpisů.

(5) Do funkce vyšetřovatele¹⁾ může být jmenován jen policista, který dosáhl věku nejméně 25 let a má vysokoškolské právnické vzdělání nebo alespoň ucelenou část vysokoškolského právnického studia.⁴⁾

§ 11

Přemístění a přeložení

(1) Jestliže policista nemůže nadále vykonávat dosavadní funkci, protože

- a) v důsledku organizačních změn došlo k jejímu zrušení,
- b) podle posudku lékařské komise dlouhodobě pozbyl zdravotní způsobilost pro její výkon,
- c) podle závěru služebního hodnocení není způsobilý ji vykonávat, nebo
- d) vykonává trest zákazu činnosti,

přemístí se na jinou funkci v místě téhož služebního působiště, a není-li to možné, přeloží se na jinou funkci v jiném místě služebního působiště.

(2) Policista může být přemístěn na jinou funkci v témže místě služebního působiště nebo přeložen na jinou funkci v jiném místě služebního působiště,

- a) má-li být v důležitém zájmu služby ustanoven do jiné funkce alespoň na stejné úrovni,
- b) bylo-li rozhodnuto o jeho propuštění ze služebního poměru z důvodů uvedených v § 16 odst. 1 písm. d) nebo e).

(3) Policista může být přeložen do jiného místa služebního působiště na vlastní žádost po předchozí dohodě s nadřízeným služebním orgánem.

(4) Policistovi, který byl přemístěn nebo přeložen na jinou funkci podle odstavce 1 písm. a) nebo b), náleží dosavadní funkční plat ještě po dobu šesti měsíců, pokud je to pro něho výhodnější.

§ 12

Služební cesta a zastupování

(1) Policista může být vyslán na dobu nezbytně nutnou, nejdéle však na dobu tří měsíců, na služební cestu.

(2) Policista může být pověřen na dobu nezbytně nutnou zastupováním jiného policisty ve funkci stejné nebo vyšší úrovně.

§ 13

Zproštění výkonu služby

(1) Stane-li se policista podezřelým, že se dopustil trestného činu, a další ponechání ve výkonu služby by ohrožovalo důležitý zájem služby nebo průběh prošetřování jeho činu, bude rozhodnutím služebního orgánu dočasně zproštěn výkonu služby.

(2) Policistu lze zprostit výkonu služby jen na dobu nezbytně nutnou k prošetřování jeho činu, nejdéle však na dobu šesti měsíců. V případě, že je proti policistovi vedeno trestní řízení, zproští se výkonu služby do pravomocného skončení trestního řízení.

(3) Policistovi, který byl zproštěn výkonu služby, náleží ode dne zproštění 50 % služebního příjmu, nejméně však vždy ve výši minimální mzdy stanovené zvláštními předpisy. Tato část služebního příjmu se zvyšuje o 10 % služebního příjmu na každou vyživovanou osobu, nejvíce však do výše 80 % služebního příjmu.

(4) Pominou-li důvody pro zproštění výkonu služby, služební orgán rozhodnutí o zproštění výkonu služby zruší; policistovi se doplatí rozdíl, o který byl jeho služební příjem zkrácen; to neplatí, bylo-li jednání, pro které byl zproštěn výkonu služby, úmyslným trestným činem, za který byl pravomocně odsouzen, nebo byl-li pro jednání, pro něž byl zproštěn výkonu služby, propuštěn ze služebního poměru.

§ 14

Skončení služebního poměru

Služební poměr policisty končí

- a) uvolněním,
- b) propuštěním,
- c) ztrátou hodnosti,
- d) zrušením ve zkušební době,
- e) úmrtím.

§ 15

Uvolnění

(1) Policista musí být uvolněn ze služebního poměru, jestliže o to požádá. Žádost musí být písemná a doručena služebnímu orgánu, jinak je neplatná.

(2) Při uvolnění skončí služební poměr uplynutím dvou měsíců, pokud se služební orgán a policista nedohodnou jinak. Lhůta pro skončení služebního poměru začíná běžet prvním dnem kalendářního měsíce následujícího po doručení žádosti o uvolnění služebnímu orgánu.

Propuštění**§ 16**

(1) Policista bude propuštěn ze služebního poměru, jestliže

- a) pro něj v důsledku organizačních změn není jiné zařazení,
- b) podle posudku lékařské komise dlouhodobě pozbyl ze zdravotních důvodů způsobilost vykonávat dosavadní funkci a nelze ho převést na jinou funkci,
- c) byl při služebním hodnocení hodnocen jako nezpůsobilý vykonávat jakoukoli funkci,
- d) porušil služební povinnost zvlášť hrubým způsobem,
- e) byl pravomocně odsouzen pro úmyslný trestný čin k nepodmíněnému trestu odnětí svobody, nebo
- f) nesplňuje podmínky pro přijetí do služebního poměru.

(2) Policista může být ze služebního poměru propuštěn, jestliže

- a) splňuje podmínky nároku na starobní důchod nebo
- b) byl pravomocně odsouzen pro úmyslný trestný čin.

(3) O propuštění z důvodů uvedených v odstavci 1 písm. c), d) a e) musí být rozhodnuto do dvou měsíců ode dne, kdy se služební orgán o důvodu propuštění dozvěděl, nejpozději však do jednoho roku ode dne, kdy tento důvod vznikl; v těchto lhůtách musí být rozhodnutí policistovi též doručeno. Jde-li o propuštění z důvodu uvedeného v odstavci 1 písm. c), nezapočítává se do lhůty dvou měsíců doba, po kterou je policista uznán dočasně neschopným služby pro nemoc nebo úraz.

§ 17

(1) Rozhodnutí o propuštění musí být vyhotoveno písemně a musí v něm být uveden důvod propuštění a skutkově vymezen tak, aby jej nebylo možno změnit s jiným důvodem, jinak je neplatné.

(2) Při propuštění skončí služební poměr uplynutím dvou měsíců, pokud se služební orgán a policista nedohodnou jinak. Lhůta pro skončení služebního poměru začíná běžet prvním dnem kalendářního měsíce následujícího po dni doručení rozhodnutí o propuštění. Jde-li o propuštění z důvodu uvedeného v § 16 odst. 1 písm. d), kdy policista porušil služební povinnost zvlášť hrubým způsobem úmyslně, nebo jde-li o propuštění z důvodu uvedeného v § 16 odst. 1 písm. e) anebo o propuštění z důvodu uvedeného v § 16 odst. 2 písm. b), skončí služební poměr dnem doručení rozhodnutí o propuštění.

§ 18**Zákaz propuštění v ochranné době**

(1) Policista nesmí být propuštěn ze služebního poměru v ochranné době, to je v době,

- a) kdy byl uznán dočasně neschopným služby pro nemoc nebo úraz, pokud si tuto neschopnost úmyslně nevyvolal nebo nezpůsobil v opilosti nebo zneužitím omamného prostředku,
- b) od podání návrhu na ústavní ošetřování nebo od povolení lázeňského léčení poskytovaného v době dočasné neschopnosti k výkonu služby až do jeho skončení; při onemocnění tuberkulózou nebo nemocí z povolání se tato doba prodlužuje o šest měsíců po propuštění z ústavního ošetřování nebo
- c) kdy je policistka těhotná nebo kdy policistka nebo osamělý policista trvale pečuje alespoň o jedno dítě mladší než tři roky.

(2) Zákaz propuštění se nevztahuje na propuštění z důvodů uvedených v § 16 odst. 1 písm. d) a e).

(3) Bylo-li rozhodnutí o propuštění doručeno policistovi před počátkem ochranné doby a služební poměr by měl skončit v této době, ochranná doba se do dvouměsíční lhůty uvedené v § 17 odst. 2 nezapočítává, ledaže policista písemně prohlásí, že na prodloužení služebního poměru netrvá.

§ 19**Ztráta hodnosti**

Byl-li policistovi soudem uložen trest ztráty hodnosti, skončí služební poměr dnem, kdy rozsudek nabyl právní moci.

§ 20**Zrušení služebního poměru ve zkušební době**

Ve zkušební době může služební orgán nebo policista zrušit služební poměr i bez uvedení důvodů. Služební poměr skončí uplynutím tří kalendářních dnů po doručení rozhodnutí služebního orgánu nebo po písemném oznámení policisty.

§ 21**Nároky po zrušení rozhodnutí o skončení služebního poměru**

Zruší-li se rozhodnutí o skončení služebního poměru, služební poměr nadále trvá bez přerušení se všemi právy a povinnostmi. Oznámí-li policista nejpozději před doručením rozhodnutí o zrušení, že netrvá na dalším výkonu služby, platí, pokud se policista a služební orgán nedohodnou jinak, že služební poměr skončí uvolněním uplynutím dvou měsíců. Lhůta pro skončení služebního poměru začíná běžet prvním

dnem kalendářního měsíce následujícího po dni doručení původního rozhodnutí o skončení služebního poměru.

§ 22

Potvrzení o služebním poměru a služební posudek

(1) Nejpozději v den doručení rozhodnutí o skončení služebního poměru je služební orgán povinen policistovi vydat posudek o jeho služební činnosti.

(2) Podává-li služební orgán jinému orgánu nebo organizaci posudek o služební činnosti policisty, musí policistu s jeho obsahem seznámit a na požádání mu vydat jeho opis. Jiné informace o policistovi je služební orgán oprávněn podávat pouze s jeho souhlasem, pokud obecně závazný právní předpis nestanoví jinak.

(3) Při skončení služebního poměru je služební orgán povinen vydat policistovi, popřípadě zaměstnavateli, na jeho žádost potvrzení o služebním poměru a uvést v něm zejména dobu jeho trvání, skutečnosti rozhodné pro posouzení jeho nároku na dovolenou, závazky policisty vůči policejnímu sboru a zda, v jaké výši, v jakém pořadí a v čí prospěch jsou prováděny ze služebního příjmu policisty srážky a skutečnosti rozhodné pro hmotné zabezpečení uchazečů o zaměstnání poskytované podle zvláštních předpisů.⁵⁾

HLAVA DRUHÁ

SLUŽEBNÍ KÁZEŇ A KÁZEŇSKÁ PRAVOMOC

§ 23

Služební kázeň

Služební kázeň zavazuje policistu k důslednému plnění služebních povinností stanovených zákony, dalšími obecně závaznými právními předpisy a rozkazy nadřízených.

§ 24

Základní povinnosti policisty

(1) Policista je povinen

- a) plnit důsledně a přesně úkoly uložené mu zákony a dalšími obecně závaznými právními předpisy, jakož i úkoly uložené mu rozkazy nadřízených, pokud byl s nimi řádně seznámen,

- b) vykonávat řádně službu,
- c) oznámit svému nadřízenému závady a nedostatky, které ohrožují nebo ztěžují výkon služby, a hrozící škodu,
- d) dodržovat při výkonu služby pravidla služební zdvořilosti,
- e) zachovávat mlčenlivost o věcech, s nimiž se seznámil při výkonu služby nebo v souvislosti s výkonem služby.

(2) Výdělečnou činnost na základě pracovního nebo obdobného poměru může policista vykonávat jen se souhlasem služebního orgánu. To platí obdobně o činnosti policisty v orgánech společností zabývajících se výdělečnou činností.

(3) Domnívá-li se policista, že rozkaz jeho nadřízeného je v rozporu s obecně závazným právním předpisem, je povinen nadřízeného na to upozornit; trvá-li nadřízený na splnění rozkazu, je policista povinen jej splnit. Policista je povinen odeprít splnění rozkazu nadřízeného, jestliže by jeho splněním spáchal trestný čin; tuto skutečnost ohlásí bez zbytečného odkladu vyššímu nadřízenému. V těchto případech se pořídí písemný záznam.

§ 25

Základní povinnosti nadřízeného

Nadřízený je povinen

- a) organizovat, řídit a kontrolovat výkon služby,
- b) zabezpečovat, aby policisté byli pro výkon služby náležitě vycvičeni a vyškoleni,
- c) oceňovat záslužné činy a příkladné plnění služebních povinností a vyvozovat důsledky z porušování služebních povinností.

§ 26

Kázeňská pravomoc

Nadřízený v rozsahu své pravomoci uděluje kázeňské odměny a ukládá kázeňské tresty.

§ 27

Kázeňské odměny

(1) Kázeňskými odměnami jsou:

- a) peněžitý dar,

⁵⁾ Zákon č. 1/1991 Sb., o zaměstnanosti.

Zákon ČNR č. 9/1991 Sb., o zaměstnanosti a působnosti orgánů České republiky na úseku zaměstnanosti, ve znění zákona č. 64/1991 Sb.
Zákon SNR č. 83/1991 Sb., o působnosti orgánů Slovenské republiky při zabezpečování politiky zaměstnanosti.

b) mimořádné povýšení do vyšší hodnosti.

(2) Kázeňská odměna musí být úměrná záslužnému činu nebo příkladnému plnění služebních povinností.

§ 28

Kázeňský přestupek

(1) Kázeňským přestupkem je zaviněné porušení základních povinností policisty, pokud nejde o trestný čin nebo přestupek.

(2) Jako kázeňský přestupek se vyřizuje též jednání policisty, které má znaky trestného činu nebo přestupku, pokud tak stanoví zákon.⁶⁾

§ 29

Kázeňské tresty

(1) Kázeňskými tresty jsou:

- a) písemná důtka,
- b) snížení funkčního platu až o 15 % na dobu nejdéle tří měsíců a při opětovném kázeňském přestupku, jehož se policista dopustil v době před zaházením kázeňského trestu, na dobu nejdéle šesti měsíců,
- c) snížení hodnosti o jeden stupeň až na dobu jednoho roku,
- d) zákaz činnosti,
- e) propadnutí věci.

(2) Kázeňský trest snížení hodnosti o jeden stupeň nelze uložit policistovi v hodnosti rotného, podporučíka nebo generálmajora.

(3) Kázeňský trest zákazu činnosti a propadnutí věci lze uložit jen za jednání mající znaky přestupku a za podmínek stanovených zvláštními předpisy.⁷⁾ Tyto kázeňské tresty je možno uložit samostatně nebo společně, a to i s kázeňským trestem snížení funkčního platu nebo snížení hodnosti o jeden stupeň.

(4) Kázeňským trestem zákazu činnosti nelze policistovi uložit zákaz výkonu funkce.

(5) Kázeňský trest zákazu činnosti se vykoná i tehdy, jestliže policistovi, kterému byl tento kázeňský trest uložen, skončil služební poměr. O upuštění od

výkonu zbytku kázeňského trestu zákazu činnosti rozhoduje služební orgán, který trest uložil.

Ukládání kázeňských trestů

§ 30

(1) Před uložením kázeňského trestu musí být úplně a přesně zjištěn skutkový stav. Nadřízený musí vyslechnout též toho, kdo podal podnět. Policistovi musí být dána před uložením kázeňského trestu možnost se k podnětu vyjádřit, hájit se a navrhopat důkazy.

(2) Postačí-li k nápravě policisty a k obnově služební kázně vytknutí méně závažného jednání, které má znaky kázeňského přestupku nebo přestupku, kázeňský trest se neuloží.

(3) Za jednání mající znaky přestupku ublížení na cti a přestupků ublížení na zdraví z nedbalosti, úmyslného narušení občanského soužití nebo proti majetku spáchané mezi blízkými osobami, může být uložen kázeňský trest jen tehdy, podala-li podnět poškozená osoba nebo její zákonný zástupce anebo opatrovník; jde-li o přestupek ublížení na cti, může být kázeňský trest uložen teprve po neúspěšném pokusu o smír.⁸⁾

(4) Při rozhodování o uložení kázeňského trestu se přihlíží k povaze protiprávního jednání, k jeho okolnostem, k následkům, k míře zavinění a k dosavadnímu plnění služebních povinností.

(5) Je-li spolehlivě prokázána výše škody, rozhodne služební orgán též o nároku na náhradu škody.

§ 31

(1) Za kázeňský přestupek nebo za jednání mající znaky přestupku lze kázeňský trest uložit nejdříve následující den po jeho spáchání, nejpozději však do 30 dnů ode dne, kdy se o jeho spáchání dověděl nejbližší nadřízený policisty. Je-li jednání policisty, v němž lze spatřovat naplnění skutkové podstaty kázeňského přestupku, předmětem šetření jiného orgánu, počíná lhůta 30 dnů pro uložení kázeňského trestu dnem, kdy se kterýkoli z nadřízených policisty dověděl o výsledku tohoto šetření. Kázeňský trest lze uložit nejpozději do jednoho roku ode dne spáchání kázeňského přestupku nebo přestupku.

⁶⁾ § 294 trestního zákona.

§ 159 odst. 3 písm. b), § 171 odst. 2 a § 188 odst. 1 písm. b) trestního řádu.

§ 10 odst. 1 písm. a) zákona ČNR č. 200/1990 Sb., o přestupcích.

§ 10 odst. 1 písm. a) zákona SNR č. 372/1990 Sb., o přestupcích, ve znění zákona SNR č. 524/1990 Sb.

⁷⁾ Zákon ČNR č. 200/1990 Sb.

Zákon SNR č. 372/1990 Sb., ve znění zákona SNR č. 524/1990 Sb.

⁸⁾ § 49 odst. 1 písm. a), b a d), § 50 odst. 1 zákona ČNR č. 200/1990 Sb.

§ 49 odst. 1 písm. a), b a d), § 50 odst. 1 zákona SNR č. 372/1990 Sb.

(2) Kázeňský trest za jednání, které má znaky trestného činu, lze uložit jen do 30 dnů ode dne, kdy se o výsledcích šetření nebo o tomto jednání dověděl kterýkoli z nadřízených policisty. Lhůta, do které nejpozději může být v těchto případech uložen kázeňský trest, se řídí promlčecí dobou stanovenou zvláštním předpisem.⁹⁾

§ 32

(1) Kázeňský trest nelze uložit, byl-li policista za týž skutek již pravomocně odsouzen soudem; byl-li kázeňský trest uložen dříve, zruší se s účinností ode dne uložení.

(2) Kázeňský trest nelze uložit, popřípadě vykonat, byl-li kázeňský přestupek prominut nebo vztahuje-li se na trestný čin amnestie.

(3) Kázeňské tresty promíjí ministr vnitra České a Slovenské Federativní Republiky.

§ 33

Zahlázení kázeňského trestu

(1) Nedopustil-li se policista během jednoho roku od pravomocného uložení kázeňského trestu dalšího kázeňského přestupku nebo jednání majícího znaky přestupku, je kázeňský trest zahlázen a policista se posuzuje, jako by mu kázeňský trest nebyl uložen. Jestliže kázeňský trest zákazu činnosti neskončil v této době, zahazuje se jeho vykonáním.

(2) Nadřízený (§ 26) může i před uplynutím doby uvedené v předchozím odstavci rozhodnout o zahlázení vykonaného kázeňského trestu, jestliže policista výkonem služby a chováním prokázal, že si toho zaslouhuje; byl-li však uložen kázeňský trest zákazu činnosti, může tak učinit nejdříve po uplynutí poloviny výkonu tohoto trestu.

§ 34

Použití zvláštních předpisů

Při projednávání jednání policisty, které má znaky přestupku, se postupuje podle zvláštních předpisů,⁹⁾ jde-li o

- rozhodování, zda jednání policisty má všechny znaky přestupku potřebné k určení viny,
- rozhodování o propadnutí věci, zákazu činnosti a upuštění od výkonu jeho zbytku,
- posuzování, zda byla zmeškána lhůta k podání podnětu,

- určování osoby blízké,
- zjišťování výše způsobené škody.

HLAVA TŘETÍ

DOBA SLUŽBY, DOVOLENÉ A SLUŽEBNÍ VOLNO

§ 35

Základní doba služby v týdnu

(1) Délka základní doby služby v týdnu se řídí obecně závaznými právními předpisy platnými pro pracovníky v pracovním poměru.

(2) Služební orgán může stanovit policistovi kratší dobu služby v týdnu nebo ji jinak vhodně upravit, jestliže o to policista požádá ze zdravotních nebo jiných závažných důvodů a nebrání-li tomu důležitý zájem služby.

§ 36

Rozvržení základní doby služby v týdnu

(1) Základní doba služby v týdnu se rozvrhuje zpravidla na pět dnů služby tak, aby dny nepřetržitého odpočinku v týdnu připadaly pokud možno na sobotu a neděli. Pokud to povaha služby vyžaduje, může být služba rozvržena nerovnoměrně; průměrná týdenní doba služby nesmí přitom v určitém období, zpravidla čtyřtýdenním, přesahovat hranici stanovenou pro délku základní doby služby v týdnu.

(2) O rozvržení základní doby služby v týdnu rozhoduje příslušný služební orgán; stanoví též začátek a konec doby služby v jednotlivých dnech. Délka jedné nepřetržité služby může činit nejvýše 12 hodin.

(3) Federální ministerstvo vnitra stanoví obecně závazným právním předpisem podmínky, za nichž může být doba služby v týdnu rozvržena jinak než podle předchozích odstavců.

§ 37

Nepřetržitý odpočinek mezi dvěma službami a v týdnu

Základní doba služby v týdnu se rozvrhuje tak, aby policista měl mezi koncem jedné služby a počátkem následující služby nepřetržitý odpočinek v trvání nejméně 12 hodin a jednou v týdnu nepřetržitý odpočinek v trvání nejméně 32 hodin.

⁹⁾ Trestní zákon.

§ 38

Přestávky ve službě

(1) Policista má nejdéle po každých pěti hodinách nepřetržitého výkonu služby nárok na přestávku na jídlo a oddech v trvání nejméně 30 minut. Jde-li o službu, jejíž výkon nemůže být přerušen, musí být policistovi i bez přerušení výkonu služby zajištěna přiměřená doba pro jídlo a oddech.

(2) Federální ministerstvo vnitra stanoví obecně závazným právním předpisem, v jakém rozsahu se přestávky na jídlo a oddech započítávají do základní doby služby.

§ 39

Služba konaná nad základní dobu služby v týdnu

(1) Vyžaduje-li to důležitý zájem služby, je policista povinen konat službu nad stanovenou základní dobu služby v týdnu.

(2) Koná-li policista službu nad stanovenou základní dobu služby v týdnu, náleží mu za každou hodinu výkonu této služby náhradní volno; náhradní volno musí být poskytnuto do jednoho měsíce, a není-li to možné z důležitého zájmu služby, poskytne se policistovi za každou hodinu výkonu takové služby odměna ve výši odpovídající jeho průměrnému hodinovému služebnímu příjmu. Za službu ve dnech nepřetržitého odpočinku v týdnu nebo ve svátek anebo za službu v noci se odměna zvyšuje o 33 %.

(3) Nocí se rozumí doba od 22 hodin do 6 hodin.

(4) Při službě konané nad základní dobu služby v týdnu lze nepřetržitý odpočinek mezi dvěma službami zkrátit až na 6 hodin; nepřetržitý odpočinek v týdnu musí vždy činit nejméně 24 hodin.

§ 40

Služební pohotovost a dosažitelnost

(1) Policistovi lze nařídit v důležitém zájmu služby služební pohotovost nebo dosažitelnost.

(2) Za služební pohotovost a dosažitelnost náleží policistovi zvláštní odměna.

(3) Federální ministerstvo vnitra stanoví obecně závazným právním předpisem podmínky pro nařizování služební pohotovosti a dosažitelnosti a výši zvláštní odměny poskytované za služební pohotovost a dosažitelnost.

§ 41

Vznik nároku na dovolenou

(1) Policista má nárok na dovolenou za kalendářní rok, jestliže v něm vykonával službu alespoň 60 dnů.

(2) Za kalendářní rok, v němž vznikl nebo skončil služební poměr, náleží policistovi poměrná část dovolené, i když nesplnil podmínku uvedenou v odstavci 1.

(3) Federální ministerstvo vnitra stanoví obecně závazným právním předpisem, které doby se posuzují jako doba výkonu služby.

§ 42

Délka dovolené

(1) Základní délka dovolené činí pět týdnů.

(2) Poměrná část dovolené se určí tak, že za každý kalendářní měsíc trvání služebního poměru v kalendářním roce náleží jedna dvanáctina dovolené. Vznikne-li služební poměr nejpozději 15. den v měsíci, náleží policistovi poměrná část dovolené i za tento kalendářní měsíc; za kalendářní měsíc, v němž služební poměr skončil, náleží policistovi poměrná část dovolené, jen jestliže v tomto měsíci trval služební poměr nejméně 15 dnů.

Nástup, čerpání a přerušování dovolené

§ 43

(1) Dovolenu lze policistovi poskytnout ještě před splněním podmínky stanovené v § 41 odst. 1. Jestliže však policista do konce kalendářního roku tuto podmínku nesplní, je povinen vrátit služební příjem, který mu byl vyplacen za dobu dovolené, na niž mu nevznikl nárok.

(2) Nástup dovolené určuje služební orgán, a to s přihlédnutím k zájmům služby i k oprávněným požadavkům policisty. Den nástupu dovolené musí být policistovi oznámen nejméně 15 dnů předem; tato lhůta může být zkrácena, jestliže s tím policista souhlasí.

(3) Nástup dovolené je nutno určit tak, aby ji policista mohl vyčerpat zpravidla do konce kalendářního roku. Jestliže policista nemohl dovolenou v kalendářním roce vyčerpat, je služební orgán povinen určit nástup dovolené tak, aby ji policista vyčerpal nejpozději do konce příštího kalendářního roku. Služební orgán je však povinen určit policistovi čerpání alespoň dvou týdnů dovolené v kalendářním roce, pokud na ně má nárok.

(4) Služební orgán nemůže určit čerpání dovolené na dobu, kdy je policista uznán neschopným ke službě pro nemoc nebo úraz, ani na dobu, po kterou je policista na mateřské dovolené. Na dobu trvání ostatních důležitých osobních překážek ve službě může služební orgán určit policistovi čerpání dovolené jen na jeho žádost.

(5) Čerpá-li dovolenou policista s dobou služby rozvrženou nerovnoměrně, přísluší mu tolik pracov-

ních dnů dovolené, kolik jich na dobu jeho dovolené připadá v celoročním průměru.

(6) Vyžaduje-li to důležitý zájem služby, může služební orgán změnit policistovi původně určený nástup dovolené nebo ho odvolat z dovolené; policista má nárok na náhradu nákladů, které mu tím bez jeho zavinení vznikly.

§ 44

(1) Dovolená se přerušuje, jestliže policista je v době čerpání dovolené uznán neschopným služby pro nemoc nebo úraz, nebo ošetřuje-li nemocného člena rodiny. Dovolená se přerušuje také nástupem mateřské dovolené.

(2) Případne-li v době dovolené svátek na den, který je jinak obvyklým dnem služby, nezapočítává se do dovolené.

§ 45

Služební příjem za dobu dovolené

(1) Policista má za dobu dovolené nárok na služební příjem, který tvoří jednotlivé složky služebního příjmu stanovené měsíční výměrou, na které měl nárok v den předcházející dni nástupu dovolené; proměnlivé příplatky a odměny se do služebního příjmu za dobu dovolené nezapočítávají. Na žádost policisty musí být služební příjem splatný během dovolené vyplacen již před nástupem dovolené.

(2) Policistovi náleží za nevyčerpanou dovolenou nebo za její poměrnou část náhrada ve výši služebního příjmu odpovídajícího době nevyčerpané základní délky dovolené, pokud dovolenou nebo její poměrnou část nemohl vyčerpat ani do konce příštího kalendářního roku.

§ 46

Vliv skončení služebního poměru na dovolenou

Skončí-li služební poměr policisty po vyčerpání dovolené nebo její části, na níž mu nevznikl nárok, je povinen vrátit služební příjem, vyplacený mu za dovolenou nebo její část, na níž mu nevznikl nárok, jen skončil-li služební poměr propuštěním podle § 16 odst. 1 písm. d) a e) nebo ztrátou hodnosti.

§ 47

Dodatková dovolená

(1) Policista, který vykonává po celý kalendářní rok zdraví škodlivou nebo zvláště obtížnou službu, má nárok též na dodatkovou dovolenou v délce jednoho týdne. Vykonává-li tuto službu jen po část kalendářního roku, náleží mu poměrná část dodatkové dovolené.

(2) Za dodatkovou dovolenou nelze poskytnout náhradu podle § 45 odst. 2; tato dovolená musí být vždy vyčerpána, a to přednostně.

(3) Federální ministerstvo vnitra v dohodě s federálním ministerstvem práce a sociálních věcí a ministerstvem zdravotnictví České republiky a ministerstvem zdravotnictví Slovenské republiky stanoví obecně závazným právním předpisem, která služba je zdraví škodlivá nebo zvláště obtížná.

§ 48

Služební volno

(1) Jestliže policista nemůže pro překážky z důvodu obecného zájmu nebo pro důležité osobní překážky konat službu, má nárok na udělení služebního volna.

(2) Služební volno bez nároku na služební příjem se poskytne policistovi po dobu, po kterou se mu poskytuje peněžitá pomoc podle právních předpisů o nemocenském pojištění nebo příspěvek podle zákona o rodičovském příspěvku, nejdéle však do tří let věku dítěte.

(3) Policistovi může být poskytnuto, jestliže o to z vážných důvodů požádá, služební volno bez nároku na služební příjem na nezbytně nutnou dobu.

(4) Federální ministerstvo vnitra stanoví v dohodě s federálním ministerstvem práce a sociálních věcí obecně závazným právním předpisem, ve kterých případech a v jakém rozsahu se poskytuje služební volno pro překážky z důvodu obecného zájmu nebo pro důležité osobní překážky ve službě a v jakém rozsahu náleží služební příjem po dobu tohoto služebního volna.

HLAVA ČTVRTÁ

NÁLEŽITOSTI POLICISTŮ A NÁHRADY SLUŽEBNÍCH VÝDAJŮ

§ 49

Náležitosti

(1) Policista má nárok na peněžní a naturální náležitosti.

(2) Peněžními náležitostmi jsou:

- a) služební příjem, který tvoří funkční plat, hodnostní plat, přídavek za výsluhu let, příplatky a odměny,
- b) zvláštní jednorázové peněžní náležitosti.

(3) Naturálními náležitostmi jsou věcná plnění potřebná pro výkon služby.

(4) Federální ministerstvo vnitra po dohodě s federálním ministerstvem práce a sociálních věcí a federálním ministerstvem financí stanoví obecně závazným právním předpisem podmínky a podrobnosti nároku na jednotlivé druhy náležitostí, jejich výši a výplatní termíny.

§ 50

Splatnost služebního příjmu

(1) Služební příjem se vyplácí za kalendářní měsíc.

(2) Při skončení služebního poměru je služební příjem splatný v den skončení služebního poměru.

§ 51

Výplata služebního příjmu

(1) Služební příjem se vyplácí zpravidla v době služby a na pracovišti. Nemůže-li se policista dostavit k výplatě z vážných důvodů, popřípadě vykonává-li službu na vzdáleném pracovišti, zašle se mu služební příjem v den výplatního termínu nebo nejpozději následující den na náklad a nebezpečí služebního orgánu.

(2) Služební orgán předloží policistovi na jeho žádost k nahlédnutí doklady, na jejichž základě byl jeho služební příjem vypočten.

(3) Policista může k přijetí svého služebního příjmu písemně zmocnit jinou osobu; bez písemného zmocnění lze vyplatit služební příjem jiné osobě, jen pokud to stanoví zvláštní předpis. To se vztahuje i na výplatu zvláštních jednorázových peněžních náležitostí, náhrad výdajů poskytovaných v souvislosti s výkonem služby, výchovného a jednorázové peněžní výpomoci.

(4) Na žádost policisty je služební orgán povinen při výplatě služebního příjmu, popřípadě jiných peněžních plnění ve prospěch policisty, po provedení případných srážek ze služebního příjmu podle příslušných právních předpisů, poukázat částku určenou policistou na jeho účet u československého peněžního ústavu.

§ 52

Srážky ze služebního příjmu

(1) Srážky ze služebního příjmu lze provést jen na

základě písemného souhlasu policisty. Jinak lze ze služebního příjmu srazit jen

- a) daň ze mzdy,
- b) částky propadající státu v důsledku pravomocně uloženého peněžitého trestu,
- c) částky postižené výkonem rozhodnutí nařízeným služebním orgánem, soudem, orgány místní samosprávy nebo orgány místní státní správy,
- d) přeplatky na dávkách nemocenské péče, pokud je policista povinen je vrátit na základě vykonatelného rozhodnutí,
- e) neprávem přijaté částky dávek sociálního zabezpečení, pokud je policista povinen je vrátit na základě vykonatelného rozhodnutí,
- f) částky rodičovského příspěvku a ostatních dávek poskytovaných státem, které je policista povinen vrátit na základě vykonatelného rozhodnutí,
- g) nevyúčtovanou zálohu na náhradu cestovních, stěhovacích a jiných výdajů,
- h) služební příjem vyplacený za dovolenou nebo její část, pokud je policista povinen jej vrátit při skončení služebního poměru.

(2) O výkonu rozhodnutí srážkami ze služebního příjmu platí obecně závazné právní předpisy.¹⁰⁾

(3) Pořadí srážek ze služebního příjmu se řídí právními předpisy platnými pro pracovníky v pracovním poměru.¹¹⁾

§ 53

Náhrady výdajů poskytovaných v souvislosti s výkonem služby

(1) Policistovi náleží náhrada cestovních, stěhovacích a jiných výdajů, které mu vzniknou při plnění služebních povinností; rovněž mu náleží náhrada za používání vlastních předmětů potřebných pro výkon služby, jestliže jich používá se souhlasem služebního orgánu.

(2) Federální ministerstvo vnitra po projednání s federálním ministerstvem práce a sociálních věcí a federálním ministerstvem financí stanoví obecně závazným právním předpisem podmínky nároku na náhradu výdajů uvedených v odstavci 1, její výši a další podrobnosti.

¹⁰⁾ § 276 a násl. občanského soudního řádu.

¹¹⁾ § 121 odst. 2 zákoníku práce.

§ 21 nařízení vlády Československé socialistické republiky č. 223/1988 Sb., kterým se provádí zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů (úplné znění č. 193/1991 Sb.).

§ 54

Jednorázová peněžní výpomoc

V mimořádných, zvláště odůvodněných případech může být policistovi na jeho žádost poskytnuta jednorázová nenávratná peněžní výpomoc. O přiznání jednorázové peněžní výpomoci a její výši rozhoduje služební orgán; při rozhodování může přihlídnout ke stanovisku příslušného odborového orgánu.

HLAVA PÁTÁ**BEZPEČNOST A OCHRANA ZDRAVÍ
PŘI VÝKONU SLUŽBY**

§ 55

Povinnosti služebního orgánu

(1) Péči o bezpečnost a ochranu zdraví policistů při výkonu služby zajišťuje služební orgán.

(2) Služební orgán je zejména povinen

- a) dbát při tvorbě předpisů požadavků bezpečnosti a ochrany zdraví při výkonu služby,
- b) kontrolovat dodržování předpisů, rozkazů a pokynů vydaných k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při výkonu služby,
- c) zjišťovat příčiny služebních úrazů a nemocí z povolání a soustavně vytvářet podmínky pro předcházení služebním úrazům a nemocem z povolání, jakož i onemocněním vznikajícím vlivem prostředí, v němž policista vykonává službu.

(3) Obecně závazné právní předpisy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při výkonu služby policistů vydává federální ministerstvo vnitra.

§ 56

Povinnosti policisty

Policista je zejména povinen

- a) používat při výkonu služby předepsaných ochranných zařízení a prostředků,
- b) účastnit se školení a výcviku prováděného v zájmu zvyšování bezpečnosti a ochrany zdraví při výkonu služby a podrobit se zkouškám z předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při výkonu služby stanoveným právním předpisem a lékařským prohlídkám,

- c) včas oznamovat nadřízenému nedostatky a závady, které by mohly ohrozit bezpečnost a zdraví při výkonu služby.

§ 57

Státní odborný dozor

Státní odborný dozor nad bezpečností a ochranou zdraví při výkonu služby upravuje zvláštní předpis.¹²⁾

HLAVA ŠESTÁ**PÉČE O POLICISTY**

§ 58

Podmínky pro výkon služby

(1) Služební orgány vytvářejí podmínky pro řádný, hospodárný a pokud možno bezpečný výkon služby.

(2) Služební orgány jsou pro policisty zejména povinny

- a) zajišťovat zdravotnickou péči,
- b) zřizovat, udržívat a zlepšovat sociální zařízení,
- c) pečovat o vzhled, úpravu a zlepšování pracovišť,
- d) vytvářet příznivé podmínky pro závodní stravování odpovídající zásadám správné výživy,
- e) zajišťovat řádné ubytování.

§ 59

Dohoda o zvýšení vzdělání

(1) Policejní sbor může s policistou uzavřít dohodu, kterou se policejní sbor zavazuje umožnit mu zvýšení vzdělání a policista se zavazuje setrvat po skončení studia po určenou dobu ve služebním poměru nebo uhradit náklady spojené se zvýšením vzdělání nebo jejich poměrnou část.

(2) Dohoda o zvýšení vzdělání musí být uzavřena písemně a musí v ní být uvedeny

- a) stupeň vzdělání a forma jeho získání,
- b) obor studia,
- c) doba, po kterou se policista zavazuje setrvat po skončení studia ve služebním poměru a

¹²⁾ Zákon č. 174/1968 Sb., o státním odborném dozoru nad bezpečností práce.

d) celková částka, kterou lze na policistovi požadovat jako úhradu nákladů, jinak je dohoda neplatná.

(3) Povinnost uhradit náklady podle odstavce 1 nevznikne, jestliže služební poměr policisty skončil propuštěním podle § 16 odst. 1 písm. a) a b).

(4) Federální ministerstvo vnitra stanoví obecně závazným právním předpisem podrobnosti o podmínkách zvýšení vzdělání policistů podle předchozích ustanovení; může též stanovit, kdy lze policistovi úhradu nákladů zcela nebo zčásti prominout.

§ 60

Uložení svršků a dopravních prostředků

Služební orgány jsou povinny zajistit bezpečnou úschovu svršků a osobních předmětů, které policisté obvykle nosí do služby, jakož i obvyklých dopravních prostředků policistů, pokud jich používají k cestě do služby a zpět; za obvyklý dopravní prostředek k cestě do služby a zpět se pro tento účel nepovažuje osobní automobil.

§ 61

Preventivní rehabilitace

(1) Policistům se poskytuje k upevnění jejich tělesné zdatnosti, tělesného a duševního zdraví preventivní rehabilitace v délce dvou týdnů v kalendářním roce.

(2) Policistům s oslabeným zdravím se poskytuje na základě lékařského doporučení preventivní rehabilitace v délce dvou týdnů v kalendářním roce formou lázeňského léčení spojeného s částí dovolené.

(3) Federální ministerstvo vnitra stanoví obecně závazným právním předpisem podmínky pro poskytování a průběh preventivní rehabilitace.

§ 62

Péče o policisty se změněnou schopností k výkonu služby

Jestliže schopnost policisty k výkonu služby je ze zdravotních důvodů dlouhodobě změněna, stanoví mu příslušná lékařská komise zdravotní klasifikaci a potřebné omezení pro výkon služby.

Zvláštní podmínky pro výkon služby policistek

§ 63

(1) Policistka nesmí být ustanovena do funkce ani zařazována do služeb, jejichž výkon je pro ni fyzicky nepřiměřený, škodí jejímu organismu nebo ohrožuje její mateřské poslání.

(2) Těhotná policistka nesmí být rovněž ustanovena do funkce ani zařazována do služeb, jejichž výkon podle lékařského posudku ohrožuje její těhotenství ze zdravotních důvodů tkvících v její osobě. To platí obdobně o matce do konce devátého měsíce po porodu.

(3) Federální ministerstvo vnitra po projednání s ministerstvem zdravotnictví České republiky a ministerstvem zdravotnictví Slovenské republiky stanoví obecně závazným právním předpisem činnosti zakázané všem policistkám, těhotným policistkám a matkám do konce devátého měsíce po porodu.

§ 64

Těhotná policistka a policistka pečující alespoň o jedno dítě mladší než jeden rok nesmí být zařazována do nočních služeb, do služeb konaných nad základní dobu služby v týdnu, do služební pohotovosti nebo dosažitelnosti. Do služební pohotovosti a dosažitelnosti nesmí být zařazována též policistka, která pečuje alespoň o jedno dítě mladší 15 let.

§ 65

Vykonává-li těhotná policistka funkci, jejíž výkon je těhotné policistce zakázán nebo podle lékařského posudku ohrožuje její těhotenství, je služební orgán povinen přemístit ji dočasně na funkci, která je pro ni vhodná a v níž může dosahovat stejného služebního příjmu jako v dosavadní funkci. To platí obdobně o matce do konce devátého měsíce po porodu.

§ 66

(1) Těhotná policistka a policistka pečující alespoň o jedno dítě mladší než jeden rok nesmí být vysílána na služební cestu.

(2) Policistka pečující alespoň o jedno dítě starší než jeden rok může být v době, dokud dítě nedosáhlo věku osmi let, vysílána na služební cestu mimo obvod obce služebního působiště nebo přeložena na jinou funkci do jiného místa služebního působiště jen se svým souhlasem.

(3) Ustanovení předchozího odstavce platí i pro osamělou policistku pečující alespoň o jedno dítě mladší 15 let.

§ 67

(1) Služební orgán je povinen při zařazování do služby přihlížet též k potřebám policistek pečujících o děti.

(2) Služební orgán určí policistce pečující o dítě mladší než 15 let nebo těhotné policistce na její žádost

kratší dobu služby nebo dobu služby jinak vhodně upraví, nebrání-li tomu důležitý zájem služby.

§ 68

(1) Nárok policistek na mateřskou dovolenou a na přestávku ke kojení se řídí předpisy platnými pro pracovnice v pracovním poměru.¹³⁾

(2) Požádá-li policistka služební orgán o poskytnutí dovolené tak, aby navazovala bezprostředně na skončení mateřské dovolené, je služební orgán povinen její žádosti vyhovět.

HLAVA SEDMÁ

NÁHRADA ŠKODY

Oddíl první

Odpovědnost policisty za škodu

§ 69

Obecná odpovědnost

(1) Policista odpovídá policejnímu sboru za škodu, kterou mu způsobil zaviněným porušením svých povinností při plnění služebních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním.

(2) Byla-li škoda způsobena také porušením povinnosti ze strany policejního sboru, odpovědnost policisty se poměrně omezí.

(3) Zavinění policisty prokazuje služební orgán s výjimkou případů uvedených v § 71 a 73.

§ 70

Odpovědnost za nesplnění povinnosti k odvrácení škody

(1) Na policistovi, který vědomě nezakročil proti hrozící škodě nebo neohlásil hrozící škodu, může služební orgán požadovat, aby přispěl k úhradě škody, která byla způsobena policejnímu sboru, a to v rozsahu přiměřeném okolnostem případu, pokud škodu nelze nahradit jinak. Přitom se přihlédne zejména k tomu, co bránilo splnění povinnosti, k výši a povaze škody, jakož i k osobním a majetkovým poměrům policisty, který povinnost nesplnil. Výše náhrady škody nesmí však přesáhnout částku rovnající se trojnásobku jeho hrubého měsíčního služebního příjmu.

(2) Federální ministerstvo vnitra stanoví po jednání s federálním ministerstvem práce a sociálních

věcí a federálním ministerstvem financí způsob výpočtu hrubého měsíčního služebního příjmu.

Odpovědnost za schodek na svěřených hodnotách, které je policista povinen vyúčtovat

§ 71

(1) Převzal-li policista na základě dohody o hmotné odpovědnosti odpovědnost za hodnoty svěřené k vyúčtování (hotovosti, ceniny, materiálové zásoby, zboží a jiné hodnoty), odpovídá za vzniklý schodek. V dohodě může být s policistou současně ujednáno, že bude-li vykonávat službu s více policisty, kteří uzavřeli dohodu o hmotné odpovědnosti, odpovídá s nimi za schodek společně.

(2) Dohoda o hmotné odpovědnosti musí být uzavřena písemně, jinak je neplatná.

(3) Policista se zproští odpovědnosti zcela, popřípadě zčásti, prokáže-li, že schodek vznikl zcela nebo zčásti bez jeho zavinění.

§ 72

(1) Policista, který uzavřel dohodu o hmotné odpovědnosti, může od ní odstoupit, je-li přemísťován nebo překládán na jinou funkci, nebo pokud policejní sbor v době do jednoho měsíce od obdržení jeho písemného upozornění neodstraní závady v podmínkách výkonu služby, které brání řádnému hospodaření se svěřenými hodnotami. Při společné hmotné odpovědnosti může policista od dohody odstoupit, jestliže na pracovišti je ustanoven jiný policista nebo ustanoven jiný vedoucí pracoviště nebo jeho zástupce. Odstoupení musí být oznámeno služebnímu orgánu písemně.

(2) Dohoda o hmotné odpovědnosti zaniká dnem skončení služebního poměru nebo dnem oznámení o odstoupení od této dohody.

§ 73

Odpovědnost za ztrátu svěřených předmětů

Policista odpovídá za ztrátu součástí výstroje, výzbroje a jiných předmětů, které mu byly svěřeny na písemné potvrzení. Této odpovědnosti se zproští, prokáže-li, že ztrátu nezavinil.

Společná ustanovení o odpovědnosti

§ 74

O náhradě škody rozhoduje služební orgán, nejde-li k dohodě o náhradě škody.

¹³⁾ § 157 až 161 zákoníku práce.

§ 75

Policista neodpovídá za škodu,

- a) která vyplývá z rizika řádného výkonu služby,
- b) kterou způsobil při odvracení nebezpečí hrozícího životu nebo zdraví nebo škody hrozící majetku, jestliže tento stav sám úmyslně nevyvolal a počínal si přitom způsobem přiměřeným okolnostem,
- c) kterou způsobil ve stavu, kdy bez vlastního zavinění nebyl schopen ovládnout své jednání a posoudit jeho následky.

Rozsah náhrady škody

§ 76

(1) Policista, který odpovídá za škodu, je povinen nahradit skutečnou škodu, a to v penězích, jestliže ji neodčinil uvedením v předešlý stav.

(2) Výše náhrady škody způsobené z nedbalosti nesmí přesáhnout u jednotlivého policisty trojnásobek jeho hrubého měsíčního služebního příjmu. Toto omezení neplatí, byla-li škoda způsobena

- a) na svěřených hodnotách, které je policista povinen vyúčtovat nebo ztrátou svěřených předmětů,
- b) v opilosti, kterou si policista sám přivodil nebo v důsledku toho, že zneužil omamných prostředků.

(3) Byla-li škoda způsobena také policejním sborem, je policista povinen hradit poměrnou část škody podle míry svého zavinění.

(4) Odpovídá-li za škodu několik policistů, je každý z nich povinen hradit poměrnou část škody podle míry svého zavinění; způsobil-li některý z nich škodu úmyslně, odpovídá za celou škodu.

§ 77

(1) Při společné odpovědnosti za schodek se jednotlivým policistům určí podíl náhrady podle poměru jejich hrubých služebních příjmů, přičemž služební příjem příslušného nadřízeného a jeho zástupce se započítává ve dvojnásobné výši.

(2) Podíl náhrady stanovený podle odstavce 1 nesmí u jednotlivých policistů, s výjimkou příslušného nadřízeného a jeho zástupce, přesáhnout částku rovnající se jejich hrubému měsíčnímu služebnímu příjmu. Neuhradí-li se takto určenými podíly celá škoda, jsou povinni uhradit zbytek příslušný nadřízený a jeho zástupce podle poměru svých hrubých služebních příjmů.

(3) Zjistí-li se, že schodek nebo jeho část byla zaviněna některým ze společně odpovědných policistů, hradí schodek tento policista podle míry svého zavinění. Zbývající část schodku hradí všichni společně odpovědní policisté podíly určenými podle předchozího odstavce.

§ 78

Při určení výše škody na věci se vychází z její ceny v době poškození nebo ztráty. Je-li stanovena maloobchodní cena, vychází se z této ceny a přihlíží se k opotřebení věci.

§ 79

(1) Byla-li škoda způsobena z nedbalosti, lze určit výši náhrady škody nižší částkou, než je skutečná škoda, popřípadě než je trojnásobek hrubého měsíčního služebního příjmu. Jde-li o škodu způsobenou v opilosti nebo v důsledku zneužití omamných prostředků nebo o škodu na svěřených hodnotách, které je policista povinen vyúčtovat, anebo o škodu způsobenou ztrátou svěřených předmětů, může náhradu škody nižší částkou určit pouze odvolací orgán, nebo jde-li o škodu způsobenou trestným činem, též soud.

(2) Byla-li škoda způsobena z nedbalosti policistou při dopravní nehodě, lze ve zvlášť odůvodněných případech od vymáhání náhrady škody zcela upustit, zejména došlo-li k dopravní nehodě při bezpečnostní akci nebo bezprostředně po ní, při ztížených podmínkách, jde-li o první zavinění policisty nebo o nehodu způsobenou v důsledku jeho malé zkušenosti, anebo došlo-li při dopravní nehodě k vážnému poškození jeho zdraví.

(3) Při určování výše náhrady škody se přihlíží zejména k výši a povaze škody, k tomu, jak k ní došlo, k dosavadnímu plnění služebních povinností policistou a k jeho osobním a majetkovým poměrům.

(4) Náhradu škody nelze snížit, byla-li škoda způsobena úmyslně.

§ 80

(1) Výši náhrady škody určuje služební orgán po projednání s policistou tak, aby dohoda o náhradě škody mohla být uzavřena, popřípadě rozhodnutí o náhradě škody bylo policistovi oznámeno bez zbytečného odkladu.

(2) Byla-li škoda způsobena trestným činem, rozhodne služební orgán o povinnosti policisty uhradit škodu, jen jestliže o ní nerozhodl soud.

Oddíl druhý

Odpovědnost policejního sboru za škodu

§ 81

Obecná odpovědnost

(1) Byla-li policistovi způsobena při výkonu služby nebo v přímé souvislosti s ním škoda porušením právní povinnosti, odpovídá mu za ni policejní sbor.

(2) Policejní sbor odpovídá policistovi též za škodu, kterou mu způsobily porušením právních povinností v rámci plnění služebních úkolů služební orgány.

Odpovědnost za škodu při služebních úrazech a nemocích z povolání

§ 82

(1) Došlo-li při výkonu služby nebo v přímé souvislosti s ním k poškození policisty na zdraví nebo k jeho smrti úrazem (dále jen „služební úraz“), odpovídá za škodu tím vzniklou policejní sbor. Služebním úrazem není úraz, který se policistovi přihodil na cestě do služby a zpět, pokud nebyl mimořádně povolán na pracoviště (shromaždiště) služebním orgánem.

(2) Jako služební úraz se posuzuje též úraz, který policista utrpěl pro výkon služby.

(3) Za škodu způsobenou policistovi nemocí z povolání odpovídá policejní sbor, konal-li v něm službu naposledy před jejím zjištěním za podmínek, z nichž vzniká nemoc z povolání, kterou byl postižen. Nemocemi z povolání jsou nemoci uvedené v předpisech o sociálním zabezpečení, jestliže vznikly za podmínek tam uvedených.

(4) Jako nemoc z povolání se odškodňuje i nemoc vzniklá před jejím zařazením do seznamu nemocí z povolání, a to od jejího zařazení do tohoto seznamu a za dobu nejvýše tří let před jejím zařazením do seznamu.

§ 83

(1) Policejní sbor se zproští odpovědnosti zcela, prokáže-li, že

- a) škoda byla způsobena tím, že postižený policista svým zaviněním porušil právní předpisy, rozkazy nebo pokyny k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při výkonu služby, ačkoli s nimi byl řádně seznámen a jejich znalost a dodržování byly soustavně vyžadovány a kontrolovány, nebo
 - b) škodu si přivodil postižený policista svou opilostí nebo v důsledku zneužití jiných omamných prostředků a policejní sbor nemohl škodě zabránit,
- a že tyto skutečnosti byly jedinou příčinou škody.

(2) Policejní sbor se zproští odpovědnosti zčásti, prokáže-li, že

- a) postižený policista porušil svým zaviněním právní předpisy, rozkazy nebo pokyny k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při výkonu služby, ačkoli s nimi byl řádně seznámen, a že toto porušení bylo jednou z příčin škody,
- b) jednou z příčin škody byla opilost nebo zneužití jiných omamných prostředků postiženým policistou,

c) policistovi vznikla škoda proto, že si počínal v rozporu s obvyklým způsobem chování tak, že ač neporušil právní předpisy, rozkazy nebo pokyny k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při výkonu služby, jednal lehkomyšlně a musel si přitom být vzhledem ke své kvalifikaci a zkušenostem vědom, že si může přivodit úraz nebo nemoc z povolání.

(3) Zproští-li se policejní sbor odpovědnosti zčásti, určí se část škody, kterou nese policista podle míry jeho zavinění; v případě uvedeném v odstavci 2 písm. c) uhradí však policejní sbor alespoň jednu třetinu škody.

(4) Při posuzování, zda policista porušil právní předpisy, rozkazy nebo pokyny k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při výkonu služby, není možno dovolať se jen všeobecných ustanovení, podle nichž si má každý počínat tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných.

(5) Za lehkomyšlné jednání podle odstavce 2 písm. c) nelze považovat běžnou neopatrnost a jednání vyplývající z rizika služby.

§ 84

Policejní sbor se nemůže zprostit odpovědnosti, utrpěl-li policista služební úraz

- a) při služebním zákroku nebo
- b) při odvracení nebezpečí hrozícího životu nebo zdraví nebo škody hrozící majetku, pokud policista tento stav sám úmyslně nevyvolal.

§ 85

Policistovi, který utrpěl služební úraz nebo u něhož byla zjištěna nemoc z povolání, je policejní sbor povinen v rozsahu, ve kterém odpovídá za škodu, poskytnout

- a) náhradu za ztrátu na služebním příjmu,
- b) náhradu za bolest a ztížení společenského uplatnění,
- c) náhradu za účelně vynaložené náklady spojené s léčením,
- d) náhradu věcné škody,
- e) jednorázové mimořádné odškodnění.

§ 86

(1) Náhrada za ztrátu na služebním příjmu po dobu neschopnosti policisty ke službě se poskytuje v takové výši, aby spolu se služebním příjmem v nemoci nebo nemocenským se rovnala jeho čistému služebnímu příjmu před vznikem škody způsobené služebním úrazem nebo nemocí z povolání.

(2) Náhrada za ztrátu na služebním příjmu po skončení neschopnosti policisty ke službě nebo při uznání plné nebo částečné invalidity se poskytuje v takové výši, aby spolu s čistým služebním příjmem (výdělkem) oprávněného po úrazu nebo po zjištění nemoci z povolání s případným invalidním, částečným invalidním důchodem poskytovaným z téhož důvodu nebo s příspěvkem za službu se rovnala jeho čistému služebnímu příjmu před vznikem škody způsobené služebním úrazem nebo nemocí z povolání. Přitom se nepřihlíží ke zvýšení invalidního důchodu pro bezmocnost ani ke změně výše a ke zvýšení již přiznaných důchodů podle předpisů o sociálním zabezpečení. Tato náhrada náleží oprávněnému nejdéle do konce kalendářního měsíce, ve kterém dovrší 65 let věku.

(3) Náhrada za bolest a za ztížení společenského uplatnění se poskytuje jednorázově ve výši a za podmínky stanovených právními předpisy platnými pro pracovníky v pracovním poměru.¹⁴⁾

(4) Policistovi, jehož schopnost k výkonu služby byla změněna nebo který byl uznán invalidním v důsledku služebního úrazu, který mu byl způsoben trestným činem, při služebním zákroku, při výkonu služby v leteckém provozu, při plnění zvláštních úkolů uložených služebními orgány, při práci s výbušninami, s chemickým, radioaktivním, vysoce virulentním nebo infekčním materiálem anebo za jiných obdobně nebezpečných podmínek, náleží jednorázové mimořádné odškodnění ve výši nejméně 15 000 Kčs a nejvýše 60 000 Kčs. Došlo-li však k takovému úrazu za zvlášť nebezpečných podmínek, náleží policistovi jednorázové mimořádné odškodnění až do výše 100 000 Kčs. Jednorázové mimořádné odškodnění ve výši nejméně 15 000 Kčs a nejvýše 60 000 Kčs náleží za podmínek stanovených v první větě též oprávněnému, jehož schopnost k výkonu služby byla změněna nebo který byl uznán invalidním v důsledku nemoci z povolání.

§ 87

Jestliže policista následkem služebního úrazu nebo nemoci z povolání zemřel, je policejní sbor povinen v rozsahu, ve kterém za škodu odpovídá, poskytnout

- a) náhradu účelně vynaložených nákladů spojených s léčením,
- b) náhradu přiměřených nákladů spojených s pohřbem,
- c) náhradu nákladů na výživu pozůstalých,
- d) jednorázové odškodnění pozůstalých,

e) náhradu věcné škody.

§ 88

(1) Náklady spojené s léčením a náklady spojené s pohřbem se hradí tomu, kdo tyto náklady vynaložil. Od nákladů spojených s pohřbem se odečte pohřebné poskytnuté podle zvláštních předpisů.¹⁵⁾

(2) Náhrada nákladů na výživu pozůstalých náleží pozůstalým, kterým zemřelý výživu poskytoval nebo byl povinen poskytovat. Při výpočtu této náhrady se vychází z čistého služebního příjmu zemřelého. Náhrada nákladů náleží, pokud není uhrazena dávkami důchodového zabezpečení poskytovanými z téhož důvodu.

(3) Jednorázové odškodnění pozůstalých se řídí právními předpisy platnými pro pracovníky v pracovním poměru.

(4) Náhrada věcné škody náleží dědicům.

§ 89

(1) Policejní sbor může výjimečně, půjde-li o případ zvláštního zřetele hodný, poskytnout manželu, dítěti, které má nárok na sirotčí důchod, popřípadě rodičům zemřelého příspěvek ve výši jednorázového odškodnění pozůstalých, i když za poškození na zdraví zemřelého policisty neodpovídá.

(2) Federální ministerstvo vnitra stanoví obecně závazným právním předpisem podmínky, které jsou obdobné nebezpečné a zvlášť nebezpečné, určování výše jednorázového mimořádného odškodnění a stanoví postup služebních orgánů při projednávání a určování náhrady škody a další podrobnosti o poskytování náhrad v souvislosti se služebními úrazy a nemocí z povolání; může též stanovit potřebné odchylky pro poskytování náhrady za bolest, a ve kterých případech lze poskytnout jednorázové odškodnění pozůstalých vyšší částkou.

§ 90

(1) Změní-li se podstatně poměry poškozeného, které byly rozhodující pro určení výše náhrady škody, lze vydat nové rozhodnutí ve věci.

(2) Stanoví-li se právním předpisem, vzhledem ke změnám, které nastaly ve vývoji mzdové úrovně, nové podmínky, výše a způsob náhrady za ztrátu na výdělků příslušejících pracovníkům po skončení pracovní ne-

¹⁴⁾ Vyhláška č. 32/1965 Sb., o odškodňování bolesti a ztížení společenského uplatnění, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁵⁾ Zákon č. 32/1957 Sb., o nemocenské péči v ozbrojených silách, ve znění pozdějších předpisů.

schopnosti vzniklé pracovním úrazem nebo nemocí z povolání,¹⁶⁾ řídí se jím i podmínky, výše a způsob náhrady za ztrátu na služebním příjmu náležející policistům po skončení neschopnosti ke službě vzniklé služebním úrazem nebo nemocí z povolání.

(3) Federální ministerstvo vnitra může stanovit v dohodě s federálním ministerstvem financí obecně závazným právním předpisem vyšší limity jednorázového mimořádného odškodnění, než stanoví tento zákon.

§ 91

Odpovědnost za škodu na odložených věcech

(1) Policejní sbor odpovídá za škodu na věcech, které na jeho pracovištích policista odložil při výkonu služby nebo v přímé souvislosti s ním na určeném nebo obvyklém místě.

(2) Za věci, které policista obvykle do služby nenosí a které nebyly služebním orgánem převzaty do zvláštní úschovy, odpovídá policejní sbor jen do částky 2000 Kčs. Jestliže škoda na těchto věcech byla způsobena jiným policistou nebo pracovníkem policejního sboru anebo jestliže služební orgán tyto věci převzal do úschovy, hradí se škoda bez omezení.

(3) Nárok na náhradu škody zanikne, jestliže ji policista neohlásil služebnímu orgánu bez zbytečného odkladu nejpozději do 15 dnů ode dne, kdy se o škodě dověděl.

§ 92

Odpovědnost za škodu na věci

(1) Utrpěl-li policista škodu na věci v souvislosti s výkonem služby, odpovídá za ni policejní sbor.

(2) Utrpěl-li policista škodu na věci při odvracení nebezpečí hrozícího životu nebo zdraví nebo škody hrozící majetku, odpovídá za ni policejní sbor, jestliže tento stav policista sám nevyvolal a počínal si způsobem přiměřeným okolnostem. Policista má též nárok na náhradu nákladů, které účelně vynaložil při odvracení škody.

Spoločná ustanovení o náhradě škody

§ 93

(1) O náhradě škody rozhoduje služební orgán.

(2) Prokáže-li služební orgán, že škodu zavinil také poškozený policista, odpovědnost policejního sboru se poměrně omezí.

§ 94

Policejní sbor je povinen uhradit policistovi skutečnou škodu, a to v penězích, jestliže škodu neodčiní uvedením v předešlý stav. Jde-li o jinou škodu na zdraví než z důvodu služebního úrazu nebo nemoci z povolání, platí pro způsob a rozsah její náhrady ustanovení o služebních úrazech s výjimkou ustanovení o jednorázovém mimořádném odškodnění a o jednorázovém odškodnění pozůstalých.

§ 95

(1) Jestliže policejní sbor poškozenému nahradil škodu, má nárok na náhradu vůči tomu, kdo poškozenému za takovou škodu odpovídá podle občanského zákoníku, a to v rozsahu odpovídajícím míře této odpovědnosti vůči poškozenému, pokud nebylo předem dohodnuto jinak.

(2) Jde-li o náhradu škody při nemocech z povolání, má policejní sbor, který škodu uhradil, nárok na náhradu vůči všem organizacím, u nichž postižený policista pracoval nebo konal službu za podmínek, za nichž vzniká nemoc z povolání, kterou byl postižen, a to v rozsahu odpovídajícím době, po kterou pracoval nebo konal službu u těchto organizací za uvedených podmínek.

HLAVA OSMÁ

NÁROKY SOUVISEJÍCÍ SE SKONČENÍM SLUŽEBNÍHO POMĚRU

§ 96

Odchodné

(1) Policistovi, jehož služební poměr trval alespoň šest let a skončil uvolněním nebo propuštěním podle § 16 odst. 1 písm. a) až d) a odst. 2 písm. a), náleží odchodné.

(2) Pokud dále není stanoveno jinak, činí odchodné za šest let trvání služebního poměru částku ve výši posledního hrubého měsíčního služebního příjmu a zvyšuje se za každý další ukončený rok služebního poměru o jednu třetinu hrubého měsíčního služebního příjmu až do výše jeho devítinásobku.

(3) Policistovi, který ke dni skončení služebního poměru splní podmínky nároku na starobní důchod nebo tyto podmínky splní do tří měsíců ode dne skon-

¹⁶⁾ § 202 odst. 2 zákoníku práce.

čení služebního poměru, se odchodné uvedené v odstavci 2 snižuje o jednu třetinu.

(4) Policistovi, jehož služební poměr skončil propuštěním podle

- a) § 16 odst. 1 písm. c), se odchodné uvedené v odstavci 2 snižuje o dvě třetiny; výše tohoto odchodného však činí nejméně částku hrubého měsíčního služebního příjmu,
- b) § 16 odst. 1 písm. d), se odchodné uvedené v odstavci 2 snižuje o dvě třetiny; výše tohoto odchodného však může činit nejvýše částku hrubého měsíčního služebního příjmu.

(5) Policistovi, který je po skončení služebního poměru podle tohoto zákona bezprostředně přijat do služebního poměru podle jiného zákona, odchodné nenáleží, jestliže mu zákon tento nárok zachová.

§ 97

Platové vyrovnání

(1) Policistovi, jehož služební poměr skončil propuštěním podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. a), náleží platové vyrovnání, jestliže nemá nárok na důchod ze sociálního zabezpečení nebo na příspěvek za službu.

(2) Platové vyrovnání do výše posledního čistého měsíčního služebního příjmu se poskytuje od zahájení výdělečné činnosti nebo od počátku poskytování příspěvku před nástupem do zaměstnání do uplynutí šesti měsíců od skončení služebního poměru.

Příspěvek za službu

§ 98

(1) Příspěvek za službu (dále jen „příspěvek“) náleží za podmínek dále uvedených policistovi, jehož služební poměr skončil uvolněním nebo propuštěním z některého z důvodů uvedených v § 16 odst. 1 písm. a) až c) a odst. 2 písm. a).

(2) Při opětovném přijetí policisty do služebního poměru, z něhož vzniká nárok na příspěvek, zaniká dosavadní nárok na příspěvek dnem, který předchází dni opětovného přijetí do služebního poměru.

(3) Příspěvek nenáleží po dosažení věku 60 let.

§ 99

(1) Příspěvek činí 20 % služebního příjmu, jestliže policista konal službu alespoň po dobu 10 roků. Za každý další ukončený rok služby se příspěvek zvyšuje o 1 % služebního příjmu.

(2) Příspěvek se vyměřuje z posledního hrubého měsíčního služebního příjmu policisty před skončením služebního poměru nebo, jestliže je to pro něj výhodnější, z jeho průměrného hrubého služebního příjmu za posledních pět kalendářních roků před skončením služebního poměru.

(3) Příspěvek podle předchozích odstavců však nesmí přesáhnout nejvyšší výměru starobního důchodu stanovenou ke dni vzniku nároku na důchod ze zaměstnání III. pracovní kategorie.

§ 100

(1) Při souběhu nároku na příspěvek s nárokem na příspěvek za službu podle jiných předpisů¹⁷⁾ náleží vyšší příspěvek.

(2) Při souběhu nároků na příspěvek a na starobní, invalidní, částečný invalidní důchod nebo na důchod za výsluh let podle předpisů o sociálním zabezpečení náleží oprávněnému příspěvek, pokud se tento důchod nevyplácí.

§ 101

(1) Příspěvek se zvyšuje ve stejných termínech a stejným způsobem jako částečný invalidní důchod ze sociálního zabezpečení.

(2) Po dobu pobytu příjemce příspěvku v cizině, po dobu vazby nebo výkonu trestu odnětí svobody se příspěvek vyplácí za podmínek stanovených pro výplatu důchodu ze sociálního zabezpečení.¹⁸⁾

Úmrtné

§ 102

(1) Skončí-li služební poměr úmrtím policisty, náleží pozůstalým úmrtné.

(2) Pro účely tohoto zákona se za pozůstalé považují manžel, manželka, nezaopatřené děti¹⁹⁾ a rodiče

¹⁷⁾ Např. § 33 zákona č. 76/1959 Sb., o některých služebních poměrech vojáků, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁸⁾ § 100 a 103 zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení.

¹⁹⁾ § 49 zákona č. 100/1988 Sb.

nebo další osoby, pokud byly na zemřelého odkázány výživou.

(3) Výše úmrtného činí trojnásobek posledního hrubého měsíčního služebního příjmu zemřelého policisty.

§ 103

Federální ministerstvo vnitra stanoví obecně závazným právním předpisem podrobnosti o nárocích souvisejících se skončením služebního poměru.

HLAVA DEVÁTÁ USTANOVENÍ O ŘÍZENÍ

Oddíl první

Obecná ustanovení

§ 104

Účastníci řízení

Účastníky řízení ve věcech služebního poměru jsou policejní sbor¹⁾ a policista nebo pozůstalý po policistovi.

§ 105

(1) Podání lze učinit písemně nebo ústně do protokolu u služebního orgánu, který je oprávněn ve věci rozhodnout.

(2) Podání se posuzuje podle jeho obsahu. Z podání musí být zřejmé, kdo je činí, které věci se týká a co se navrhuje.

(3) Na žádost účastníka řízení musí být přijetí podání potvrzeno.

§ 106

Rozhodnutí

(1) Rozhodnutí služebního orgánu musí být v souladu s právními předpisy, vycházet ze skutečného stavu věci a obsahovat výrok, odůvodnění a poučení o odvolání. V písemném vyhotovení rozhodnutí se uvede též, který služební orgán rozhodnutí vydal, datum vydání rozhodnutí a označení policisty. Rozhodnutí musí být podepsáno s uvedením hodnosti, jména, příjmení a funkce služebního orgánu a doručeno policistovi.

(2) Výrok obsahuje rozhodnutí ve věci s uvedením ustanovení právního předpisu, podle něhož bylo rozhodnuto. Pokud se v rozhodnutí ukládá povinnost k plnění, stanoví pro ni služební orgán lhůtu.

(3) V odůvodnění rozhodnutí služební orgán uvede, které skutečnosti byly podkladem rozhodnutí, jakými úvahami byl veden při hodnocení důkazů a při použití právních předpisů, na základě nichž rozhodoval.

(4) Poučení o odvolání obsahuje údaj, zda je rozhodnutí konečné nebo zda se lze proti němu odvolat, v jaké lhůtě a ke kterému služebnímu orgánu.

(5) Chyby v psaní, počtech a jiné zřejmé nesprávnosti v písemném vyhotovení rozhodnutí služební orgán i bez návrhu opraví a vyrozumí o tom účastníky řízení.

(6) Rozhodnutí služebního orgánu, které bylo doručeno a proti němuž již nelze podat odvolání, je v právní moci.

(7) Rozhodnutí je vykonatelné, jestliže je v právní moci nebo jestliže odvolání nemá odkladný účinek. Rozhodnutí vykoná služební orgán; rozhodnutí ve vztahu k účastníku řízení, který není ve služebním poměru podle tohoto zákona, vykoná soud na návrh služebního orgánu.

§ 107

Zahájení řízení

(1) Řízení se zahajuje na návrh účastníka řízení nebo z podnětu služebního orgánu.

(2) Řízení je zahájeno dnem, kdy podání účastníka řízení došlo služebnímu orgánu oprávněnému ve věci rozhodnout. Pokud se řízení zahajuje z podnětu služebního orgánu, je řízení zahájeno dnem, kdy tento orgán učinil vůči účastníku řízení první úkon.

(3) O zahájení řízení uvědomí služební orgán všechny účastníky řízení.

§ 108

Postoupení

Není-li služební orgán oprávněn o věci rozhodnout, je povinen podání neprodleně postoupit příslušnému služebnímu orgánu a uvědomit o tom účastníky řízení.

§ 109

Práva a povinnosti účastníků řízení

(1) Účastníci řízení jsou povinni postupovat tak, aby svým jednáním neztěžovali řízení a nezpůsobili jeho průtahy.

(2) Účastníci řízení mají právo nahlížet do spisů s výjimkou protokolů o hlasování a pořizovat si z nich výpisy.

(3) Služební orgán může povolit nahlédnout do spisů i jiným osobám, pokud prokáží odůvodněnost svého požadavku.

(4) Služební orgán je povinen učinit opatření, aby nahlédnutím do spisů nebylo porušeno státní nebo služební tajemství.

§ 110

Dožádání

Jestliže služební orgán nemůže provést procesní úkon sám nebo jestliže je to účelné z jiných důvodů, může o jeho provedení požádat jiný služební orgán; dožádaný služební orgán provede tento úkon bez zbytečného odkladu.

§ 111

(1) K dokazování je možné použít všech prostředků, jimiž lze zjistit a objasnit skutečný stav věci a které jsou v souladu s právními předpisy.

(2) Důkazem je vše, co může přispět ke zjištění skutečného stavu věci, zejména výpovědi, vyjádření osob včetně účastníků řízení, odborné posudky, zprávy, vyjádření a potvrzení orgánů a organizací, listiny, věci a ohledání.

(3) Účastník řízení je oprávněn navrhopat na podporu svých tvrzení důkazy.

(4) Služební orgán hodnotí důkazy podle své úvahy, a to každý důkaz jednotlivě a všechny důkazy v jejich vzájemné souvislosti.

§ 112

Náklady řízení

(1) Náklady řízení, které vznikly služebnímu orgánu, včetně nákladů spojených s činnostmi poradních komisí, hradí tento orgán. Náklady, které v řízení vznikly druhému účastníkovi řízení, nese tento účastník.

(2) Služební orgán nahradí svědkovi hotové výdaje a mzdu, která mu prokazatelně ušla. Nárok je třeba uplatnit do tří dnů po jeho vzniku, jinak zaniká.

(3) Náklady spojené s předložením listiny nebo s ohledáním, které vznikly tomu, kdo není účastníkem řízení, hradí služební orgán.

(4) Náhrada hotových výdajů a poskytování odměn znalcům a tlumočnickům se řídí zvláštními předpisy.²⁰⁾

Oddíl druhý

Přezkoumání rozhodnutí

§ 113

Odvolací řízení

(1) Proti rozhodnutí služebnímu orgánu může policista podat odvolání do 15 dnů, a jde-li o odvolání proti rozhodnutí o uložení kázeňského trestu nebo o zrušení služebního poměru ve zkušební době, do sedmi dnů ode dne doručení rozhodnutí. Odvolání může policista podat též proti služebnímu hodnocení, potvrzení o služebním poměru a služebnímu posudku ve lhůtě 15 dnů ode dne, kdy byl s jejich obsahem seznámen. Odvolání se podává u služebnímu orgánu, který rozhodnutí vydal.

(2) Pokud policista v důsledku nesprávného poučení nebo proto, že nebyl poučen vůbec, podal odvolání po uplynutí tímto zákonem stanovené lhůty nebo u nepříslušného služebnímu orgánu, platí, že jej podal včas a u příslušného služebnímu orgánu, jestliže tak učinil nejpozději do tří měsíců ode dne, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

(3) Služební orgán příslušný k rozhodnutí o odvolání (dále jen „odvolací orgán“) může prominout zmeškání lhůty, jestliže k němu došlo ze závažných důvodů, policista o to požádá do 15 dnů ode dne, kdy pominul důvod zmeškání, a zároveň podá odvolání.

(4) Podání odvolání nemá odkladný účinek s výjimkou odvolání proti rozhodnutí o uložení kázeňského trestu nebo o náhradě škody a proti služebnímu hodnocení, jímž byl policista hodnocen jako nevyhovující.

(5) Služební orgán, který napadené rozhodnutí vydal, může odvolání sám vyhovět; neučiní-li tak, je povinen bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 15 dnů od podání odvolání, předložit odvolacímu orgánu k rozhodnutí.

(6) Proti rozhodnutí o odvolání se nelze odvolat.

²⁰⁾ Zákon č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících.

Vyhláška č. 37/1967 Sb., k provedení zákona o znalcích a tlumočnících, ve znění pozdějších předpisů.

§ 114

Odvolací orgán

(1) Odvolacím orgánem je služební orgán nejbližše nadřízený služebnímu orgánu, který napadené rozhodnutí vydal; o odvolání proti rozhodnutí ředitele policejního sboru rozhodne ředitel policejního sboru.

(2) Odvolací orgán je povinen rozhodnout o odvolání bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 60 dnů ode dne podání odvolání, a to po předchozím projednání v poradní komisi (§ 115).

§ 115

Poradní komise

(1) Odvolací orgány zřizují k projednání odvolání poradní komise. Poradní komise se skládá z předsedy, jeho zástupce a z dalších nejméně sedmi členů. Odvolání projednává poradní komise ve tříčlenných senátech. Složení senátu určí předseda příslušné poradní komise.

(2) Z účasti na jednání v senátu je vyloučen člen poradní komise, u něhož s ohledem na jeho vztah k projednávané věci nebo k účastníkovi lze mít pochybnosti o jeho nepodjatosti. O tom, zda je člen poradní komise z jednání v senátu vyloučen, rozhoduje její předseda.

§ 116

Obnova řízení

(1) Jestliže se dodatečně zjistily mimořádné závažné okolnosti, které policista nemohl bez své viny v řízení uplatnit a které odůvodňují podstatně příznivější rozhodnutí v jeho prospěch, může služební orgán na jeho návrh změnit nebo zrušit své pravomocné rozhodnutí.

(2) Návrh na zrušení rozhodnutí podle odstavce 1 může policista podat pouze do tří měsíců ode dne, kdy se dověděl o okolnostech odůvodňujících navrhovanou změnu, nejpozději však do tří let od nabytí právní moci rozhodnutí.

(3) Podle odstavce 1 nelze postupovat v případech, kdy je pravomocné rozhodnutí oprávněn přezkoumat soud.

§ 117

Přezkoumání rozhodnutí mimo odvolací řízení

(1) Zjistí-li se dodatečně, že pravomocné rozhodnutí je v rozporu s právními předpisy, musí je ředitel policejního sboru zrušit.

(2) Pravomocné rozhodnutí lze zrušit do tří let od nabytí právní moci.

(3) Podle odstavce 1 nelze postupovat v případech, kdy je pravomocné rozhodnutí oprávněn přezkoumat soud.

§ 118

Přezkoumání rozhodnutí soudy

(1) Policista může podat u soudu návrh na přezkoumání rozhodnutí služebnímu orgánu o

- a) propuštění ze služebnímu poměru podle § 16 odst. 1 písm. a), b), c), d) a f),
- b) náhrade škody, přesahuje-li požadovaná částka 5000 Kčs,
- c) uložení kázeňského trestu.

(2) Návrh na přezkoumání rozhodnutí soudem podle předchozího odstavce je možno podat až po vyčerpání opravného prostředku podle § 116, a to ve lhůtě 30 dnů od nabytí právní moci rozhodnutí.

(3) Požádá-li policista, který podal návrh na přezkoumání rozhodnutí soudem podle odstavce 1 písm. b) a c), o odložení výkonu rozhodnutí, služební orgán jeho žádosti vyhoví.

(4) Při přezkoumání rozhodnutí služebních orgánů soudem se postupuje podle zvláštního předpisu.²¹⁾

HLAVA DESÁTÁ**VZTAHY SLUŽEBNÍCH ORGÁNŮ
A ODBOROVÝCH ORGÁNŮ**

§ 119

**Součinnost služebních orgánů
a odborových orgánů**

Součinnost služebních orgánů a odborových orgánů se uskutečňuje zejména tím, že odborové orgány

²¹⁾ § 244 a násl. občanského soudního řádu.

- a) podávají iniciativní návrhy a vyjadřují se k návrhům právních předpisů upravujících služební poměr policistů, k jejich platovým podmínkám, hmotnému zabezpečení, rekreační péči a k ochraně zdraví a bezpečnosti při výkonu služby,
- b) provádějí kontrolu dodržování právních předpisů upravujících služební poměr policistů,
- c) vyžadují od služebních orgánů informace o hospodaření se mzdovými prostředky a podílejí se na dodržování zásad spravedlivého odměňování,
- d) navrhují své členy do poradních orgánů zřizovaných služebními orgány.

§ 120

Zabezpečení činnosti odborových orgánů

(1) Policistovi nesmí být pro účast na činnosti odborové organizace způsobena služebním orgánem újma na jeho právech zaručených tímto zákonem.

(2) Policistovi vykonávajícímu funkci v odborových orgánech, jejíž výkon vyžaduje dlouhodobé uvolnění k plnění služebních povinností, náleží služební volno.

(3) Policista se po skončení výkonu funkce v odborových orgánech podle odstavce 1 ustanoví do funkce, kterou naposledy zastával; není-li to možné, ustanoví se do funkce podle § 10. Policistu dlouhodobě uvolněného pro plnění úkolů v odborových orgánech je možno propustit z důvodů uvedených v § 16 písm. a), c) a f) jen po projednání s příslušným odborovým orgánem. Toto ustanovení platí pro dobu dlouhodobého uvolnění a jeden rok po jeho ukončení.

(4) Policistovi zvolenému do funkce v odborových orgánech, jejíž výkon nevyžaduje dlouhodobé uvolnění od plnění služebních povinností, se udělí služební volno s nárokem na služební příjem na nezbytně nutnou dobu. Odborový orgán uhradí policejnímu sboru poskytnutý služební příjem, pokud nedojde k dohodě o upuštění od této úhrady.

(5) Služební orgány poskytují k zabezpečení činnosti základních odborových organizací a jejich orgánů nezbytné materiálně-technické zabezpečení.

ČÁST DRUHÁ ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

HLAVA PRVNÍ SPOLEČNÁ USTANOVENÍ

§ 121

Promlčení, zánik práv a nároků

(1) Nárok se promlčí, jestliže nebyl uplatněn ve

lhůtě v tomto zákoně stanovené. K promlčení se přihlédne, jen jestliže se ten, vůči němuž se nárok uplatňuje, promlčení dovolá; v takovém případě nelze promlčený nárok tomu, kdo jej uplatňuje, přiznat.

(2) Nárok na náhradu za ztrátu na služebním příjmu z důvodů služebního úrazu nebo nemoci z povolání nebo za jiné škody na zdraví, nárok na náhradu nákladů na výživu pozůstalých a na příspěvek se nepromlčuje; nároky na jednotlivá plnění z nich vyplývající se však promlčují ve lhůtách stanovených v § 123 odst. 2 a 3.

(3) K zániku práva proto, že nebylo ve stanovené lhůtě uplatněno, dochází jen v případech uvedených v § 16 odst. 3, § 31, § 91 odst. 3 a § 112 odst. 2; k zániku práva se přihlédne, i když to není v řízení namítáno.

(4) Jestliže policista uplatní svůj nárok a v zahájeném řízení řádně pokračuje, promlčecí lhůta po dobu řízení neběží. Totéž platí i o nároku, který byl pravomocně přiznán a pro který se vede řízení o výkon rozhodnutí.

(5) Nárok uplatňuje policista podáním u služebního orgánu, služební orgán rozhodnutím.

Promlčecí lhůty

§ 122

(1) Promlčecí lhůta počíná běžet ode dne, kdy právo mohlo být uplatněno poprvé.

(2) Bylo-li dohodnuto plnění ve splátkách, počíná běžet promlčecí lhůta jednotlivých splátek ode dne jejich splatnosti. Stane-li se pro nesplnění některé ze splátek splatnou celá dlužná částka, počne běžet promlčecí lhůta ode dne splatnosti nesplněné splátky.

§ 123

(1) Pokud tento zákon nestanoví jinak, činí lhůta k uplatnění peněžitých nároků ze služebního poměru tři roky.

(2) Jde-li o opětuující se plnění, činí lhůta k uplatnění nároku na jednotlivá plnění tři roky od jejich splatnosti.

(3) Lhůta k uplatnění nároku na náhradu škody činí dva roky; počne běžet ode dne, kdy se poškozený doví o tom, že škoda vznikla, a o tom, kdo za ni odpovídá. Nárok na náhradu škody se však promlčí, nebyl-li uplatněn v době tří let, a jde-li o škodu způsobenou úmyslně v době deseti let ode dne, kdy došlo k události, z níž škoda vznikla; to neplatí, jde-li o škodu na zdraví.

§ 124

(1) Byl-li nárok přiznán pravomocným rozhodnu-

tím, promlčuje se za deset let ode dne, kdy mělo být podle rozhodnutí plněno.

(2) Byl-li nárok tím, kdo je povinen plnit, písemně uznán co do důvodu i výše, promlčuje se za deset let ode dne, kdy k uznání došlo; byla-li však v uznání uvedena doba k plnění, běží promlčecí lhůta od uplynutí této doby.

(3) Nárok zajištěný omezením převodu nemovitosti se promlčuje za deset let.

(4) Promlčecí lhůta uvedená v předchozích odstavcích platí i pro jednotlivé splátky, na něž bylo plnění v rozhodnutí nebo v uznání práva rozloženo; promlčecí lhůta u jednotlivých splátek počíná běžet ode dne jejich splatnosti. Stane-li se pro nesplnění některé ze splátek splatnou celá dlužná částka, počne běžet desetiletá promlčecí lhůta ode dne splatnosti nesplněné splátky.

(5) Úroky a opěťující se plnění pravomocně přiznaná nebo písemně uznaná, jejichž splatnost nastala po právní moci rozhodnutí nebo po uznání, se promlčují za tři roky ode dne jejich splatnosti.

§ 125

Zápočet doby zaměstnání

(1) Policistům se do doby trvání služebního poměru rozhodné pro přiznání nároků vyplývajících ze služebního poměru započítávají doby, pokud byly započteny podle dosavadních předpisů.

(2) Federální ministerstvo vnitra stanoví obecně závazným právním předpisem, v jakém rozsahu se pro přiznání příspěvku za službu zvýhodněně započítává služba výkonného letce a výkon funkcí zvláštní povahy a zvláštního stupně nebezpečnosti.

§ 126

Zvláštní podmínky pro výkon služby osamělých policistů

Ustanovení § 64, 66 a 67 se vztahují také na osamělé policisty trvale pečující alespoň o jedno dítě.

§ 127

Použití ustanovení zákoníku práce

Na služební poměr policistů se použije obdobně těchto ustanovení zákoníku práce č. 65/1965 Sb., ve znění pozdějších předpisů: § 11 odst. 1, § 12, § 14 až 17, § 94, 110a, § 157 až 161, § 241 až 244, § 245 odst. 1

až 3, § 246 až 260, § 265 až 266a, § 273 a § 274 odst. 1.

HLAVA DRUHÁ

PŘECHODNÁ USTANOVENÍ A ÚČINNOST

§ 128

(1) Služební poměr příslušníků Sboru národní bezpečnosti zařazených v oboru působnosti federálního ministerstva vnitra nebo vojenské složky Kanceláře prezidenta České a Slovenské Federativní Republiky se dnem účinnosti tohoto zákona stává služebním poměrem k Federálnímu policejnímu sboru nebo Sboru hradní policie. Příslušníci Sboru národní bezpečnosti zařazení na federálním ministerstvu vnitra se dnem účinnosti tohoto zákona považují za policisty Federálního policejního sboru povolane k plnění úkolů federálního ministerstva vnitra.

(2) Podle dosavadních předpisů se posuzují nároky vzniklé ze služebního poměru, právní úkony týkající se vzniku, změn a skončení služebního poměru učiněné přede dnem účinnosti tohoto zákona, jakož i lhůty, které počaly běžet před tímto dnem. Nároky související se skončením služebního poměru se posuzují podle dosavadních předpisů, jestliže rozhodnutí o skončení služebního poměru bylo oznámeno přede dnem účinnosti tohoto zákona, i když služební poměr skončí po tomto dni; to neplatí, skončí-li služební poměr propuštěním v souvislosti se zásadními organizačními změnami.

(3) Řízení ve věcech služebního poměru zahájené přede dnem účinnosti tohoto zákona provedou a o operavných prostředcích rozhodnou orgány příslušné podle tohoto zákona a způsobem stanoveným v tomto zákoně.

(4) Příspěvek za službu, na který vznikl nárok podle dosavadních předpisů, se považuje za příspěvek za službu podle tohoto zákona, a to ve výši, v jaké byl přiznán. Dnem účinnosti tohoto zákona se příspěvek za službu zvýší stejným způsobem, jakým byl zvýšen částečný invalidní důchod v roce 1991.

(5) Povolení nosit služební stejnokroj s odlišujícím označením udělená podle dosavadních předpisů ministrem vnitra České a Slovenské Federativní Republiky se zrušují.

(6) Služební přísaha složená podle dosavadního zákona se považuje za služební přísahu složenou podle tohoto zákona.

(7) Hodnosti příslušníků Sboru národní bezpečnosti dosažené podle dosavadních předpisů se považují za hodnosti policistů podle tohoto zákona.

§ 129

Ve vztahu k policistům Federálního policejního sboru a Sboru hradní policie dnem účinnosti tohoto zákona pozbývají platnost

1. zákon č. 100/1970 Sb., o služebním poměru příslušníků Sboru národní bezpečnosti, ve znění zákona č. 63/1983 Sb., zákona č. 74/1990 Sb., zákona č. 169/1990 Sb. a zákona č. 546/1990 Sb.;
2. nařízení ministra vnitra Československé socialistické republiky č. 26/1983 o řízení ve věcech služebního poměru příslušníků Sboru národní bezpečnosti (registrované v částce 12/1984 Sb.).

§ 130

Tento zákon nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

Havel v. r.

Dubček v. r.

Čalfa v. r.

Vydavatel: Federální ministerstvo vnitra - **Redakce:** Nad štolou 3, poštovní schránka 21/SB, 170 34 Praha 7 - Holešovice, telefon (02) 37 69 71 a 37 88 77, telefax (02) 37 88 77 - **Administrace:** SEVT, s. p., Tržiště 9, 118 16 Praha 1 - Malá Strana, telefon (02) 53 38 41-9, telefax (02) 53 10 14, 53 00 26, telex 123518 - Vychází podle potřeby - **Roční zálohované předplatné činí 480,- Kčs** a je stanoveno za dodávku kompletního ročníku včetně rejstříku - **Účet pro předplatné:** Komerční banka Praha 1, účet č. 19-706-011- Novinová sazba povolena poštou Praha 07, číslo 313348 BE 55 - **Tisk:** Tiskárna federálního ministerstva vnitra - Dohlédací pošta Praha 07.

Distribuce předplatitelům: SEVT, s. p., Tržiště 9, 118 16 Praha 1 - Malá Strana, telefon 53 38 41-9, telefax 531014, 530026, telex 123518 - Požadavky na zrušení odběru a změnu počtu výtisků pro nadcházející ročník je třeba uplatnit do 15. 11. kalendářního roku. Změny adres se provádějí do 15 dnů. V písemném styku vždy uvádějte číslo vyúčtování - Požadavky na nové předplatné budou vyřízeny do 15 dnů a dodávky budou zahájeny od nejbližší částky po tomto datu - Reklamace je třeba uplatnit písemně do 15 dnů od data rozeslání. - Jednotlivé částky lze na objednávku obdržet v odbytovém středisku SEVT, Svatoslavova 7, 140 83 Praha 4 - Nusle, telefon 43 36 15, za hotové v prodejnách SEVT: Praha 2, Bruselská 2, telefon (02) 25 84 93 - Brno, Česká 14, telefon (05) 265 72 - Karlovy Vary, Sokolovská 53, telefon (017) 268 95, v prodejnách Knihy: Olomouc, nám. Míru 5 - Ostrava, Dimitrova 14 - Ostrava, Výškovická ul., obchodní pavilóny a ve vybrané síti prodejen PNS.